

**«ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ
ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

**ԳԱՎԱՌԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՏԵՍԱԿԱՆ ՔՈԼԵՋԻ
ԲԱՍԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ
ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑ**

ՆԱԽԱԲԱՆ

«Գավառի ակադեմիկոս Ա.Թամամշնի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջ» ՊՈՍԿ-ի ինստիտուցիոնալ հավատարմագրումն իրականացվում է «Որակավորումների բարեկավում ավելի լավ աշխատատեղերի համար» ԵՄ բուժետային աջակցության ֆինանսավորման համաձայնագրի թիվ 5 նախապայմանի շրջանակներում։ Հավատարմագրման գործընթացը կազմակերպվել և համակարգվել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի (այսուհետ ՊԱԱԿ) կողմից։

Գործընթացը կազմակերպելիս ՊԱԱԿ-ն առաջնորդվել է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 978-Ն որոշմամբ հաստատված «ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման» կարգով և 2011 թվականի հունիսի 30-ի «ՀՀ մասնագիտական կրթության հավատարմագրման չափանիշները հաստատելու մասին» N 959-Ն որոշմամբ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ.....	2
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄ.....	4
ԲՆՍՏԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԱԼ ԿԱՐՈՂԻԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՓՈՐՉԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԸՆՏ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ.....	Error! Bookmark not defined.
ՓՈՐՉԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԼԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ.....	Error! Bookmark not defined.
ՓՈՐՉԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿԱԶՄԸ.....	Error! Bookmark not defined.
ՓՈՐՉԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ.....	Error! Bookmark not defined.
ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԸՆՏ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ	13
I. ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ	13
II. ԿԱՌԱԿԱՐՈՒՄ ԵՎ ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ	15
III. ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ	16
IV. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ	18
V. ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՕԺԱՆԴԱԿ ԿԱԶՄ	21
VI. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ	22
VII. ԵՆԹԱԿԱՈՒԹՅՎԱԾՔ ԵՎ ՈԵՍՈՒՐՆԵՐ	24
VIII. ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	27
IX. ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՊԵՐ ԵՎ ՄԻՋԱԶԳԱՅՆԱՑՈՒՄ	28
X. ՈՐԱԿԻ ՆԵՐՔԻՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ	30
ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ ԸՆՏ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ	33
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	34
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՓՈՐՉԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ	34
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՓՈՐՉԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ	36
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ	37
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՈԵՍՈՒՐՆԵՐ	38
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ՄՈՒՀ-Ի ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒԹՅՎԱԾՔԸ	38
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ	39

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

ԻՆՍԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԿԱՐԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՓՈՐՉԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԸՍՏ ՀՀ
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀԱՎԱՏՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐՆ ԵՆ.

1. Կարևոր դերակատարություն տարածաշրջանի զյուղատնտեսության ոլորտը միջին մասնագիտական կադրերով համալրելու տեսանկյունից:
2. Գրավիչ է տարածաշրջանի դիմորդների համար:
3. Կրթական ծրագրերը համապատասխանում են հաստատության առաքելությանը և պետական կրթական չափորոշիչներին:
4. Մասնագիտության կրթական ծրագրերի իրականացման համար առկա է բարենպաստ ուսումնական միջավայրը:
5. Քոլեջը համալրված է ՄԿԾ-ների իրականացման համար բավարար շենքային պայմաններով և ռեսուրսներով:
6. Քոլեջը ապահովված է ՄԿԾ-ներին համապատասխան որակավորում ունեցող պրոֆեսորադասախոսական կազմով:
7. Քոլեջում կան ուսումնական միջավայրի ապահովության, առողջության և անվտանգության պահպանմանն ուղղված բավարար ծառայություններ, պայմաններ են ստեղծվում հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների և դասախոսների համար:
8. Գործում է արտաքին և ներքին հաշվետվողականության համակարգ:

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐՆ ԵՆ.

- 1) Բացակայում է գործողությունների երկարաժամկետ, միջնաժամկետ և կարճաժամկետ փոխկապակցված պլանավորման համակարգը:
- 2) Կառավարման և որակի ապահովման գործընթացներում ՊԻՄԲ շրջափուլը ամբողջությամբ ներդրված չէ. թերի են գնահատման և բարելավման բաղադրիչները:
- 3) Սակայ են ուսանողների կարիքների վերհանման մեխանիզմները, դրանց վերլուծությունները խորքային և համակողմանի բնույթ չեն կրում ու չեն նպաստում բարելավումներին:
- 4) Բացակայում են կրթության և հետազոտության փոխկապակցման մեխանիզմները:
- 5) Ֆինանսական մուտքերը կախվածություն ունեն մեկ հիմնական աղբյուրից՝ ներպետական ֆինանսներից:
- 6) Բացակայում է քոլեջի միջազգայնացմանը և փորձի փոխանակմանը նպաստող միջավայր ստեղծելու համակարգված քաղաքականությունը:
- 7) Ուսանողների և աշխատակազմի օտար լեզուների իմացության մակարդակը ցածր է:
- 8) Որակի ներքին ապահովման համակարգը դեռևս ներդրված չի:

ԽՈՐՀՄԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

Առաքելությունը և նպատակները

- 1) Վերանայել և հստակեցնել քոլեջի առաքելությունը և սահմանել ուղմամարկան նպատակներ, դրանցից բխող խնդիրներ և քայլեր՝ սահմանելով առավել իրատեսական, չափելի ու քոլեջի շահակիցների հետ համաձայնեցված և նրանց կոմից ընկալելի հավակնություններ՝ գլխավորապես շեշտադրելով քոլեջի կարևոր դերը տարածաշրջանի համար:

- 2) Մշակել ուղմավարական ծրագիր՝ թիրախավորելով ուղմավարական ուղղություններն ու գերակայությունները և սահմանելով ծրագրի իրականացման հստակ ժամանակացույց:
- 3) Ըստակայիցների (հատկապես արտաքին շահակիցների) ընդգրկվածության շրջանակը բոլեցի ուղմավարական ծրագրի մշակման, իրականացման և զնահատման գործընթացներում՝ կիրառելով և պարբերաբար վերլուծելով շահակիցների ներգրավման մեխանիզմների արդյունավետությունը:
- 4) Մշակել կարճաժամկետ ու միջնաժամկետ գործողությունների ծրագրեր և դրանց իրականացման, մշտադիտարկման և գնահատման մեխանիզմներ:
- 5) Մտեղծել ուղմավարության հարցերով գրադադարի խորհուրդ կամ հանձնաժողով՝ ուղմավարության ամբողջ առաջընթացը մշտադիտարկելու, խոչընդոտների մասին տեղեկացնելու, դրանց հաղթահարման ուղիները բացահայտելու, խնդիրների վերանայման առաջարկություններ կատարելու համար:

Կառավարում ու վարչարարությունը

- 6) Հստակեցնել և համակարգել կառուցվածքային բոլոր ստորաբաժանումների գործառույթները:
- 7) Ներդնել վարչական կառուցների և դրանց գործունեության արդյունավետության զնահատման, ինչպես նաև ամբողնային աշխատանքների լավագույն փորձի բացահայտման ու տարածման մեխանիզմներ:
- 8) Վերանայել կառավարման բոլոր մակարդակներում բոլեցի քաղաքականությունների ու ընթացակարգերի վարչարարությունը՝ ներդնելով որակի կառավարման ՊԲԱԲ սկզբունքով:
- 9) Պարբերաբար ուսումնասիրել և վերլուծել բոլեցի գործունեության վրա ազդող արտաքին գործուները:
- 10) Հստակեցնել ֆինանսական ուսուրաների բաշխման քաղաքականությունը՝ ըստ ուղմավարական գերակայությունների:
- 11) Վերանայել բոլեցի էթիկայի կանոնները, համապատասխանեցնելով դրանք բոլեցի առաքելությանը:

Մասնագիտության կրթական ծրագրերը

- 12) ՀՀ ՈԱՇ-ի համապատասխան մակարդակի նկարագրիչներին համահունչ հստակ ձևակերպել բոլեցի ՄԿԾ-ների ուսումնառության ակնկալվող արդյունքները:
- 13) Մշակել դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների ընտրության հստակ քաղաքականություն, իրականացնել դասավանդման, ուսումնառության և զնահատման մեթոդների պարբերական արդիականացում և համապատասխանեցում ուսումնառության ակնկալվող արդյունքների հետ:
- 14) Իրականացնել ակադեմիական ազնվության ապահովման գործող մեխանիզմների արդյունավետության զնահատում, աշխատանքներ տանել վերջիններիս բարելավման, նորերի մշակման, ուսանողության շրջանում իրագեկվածության բարձրացման շուրջ:
- 15) Բազմազանեցնել պրակտիկաների ձևերը՝ մշակելով համապատասխան ընթացակարգեր, վերահսկման և զնահատման դրույթները:
- 16) Մշակել բենշմարքինգի իրականացման ընդհանուր մեթոդաբանություն և արդյունքների կիրառման մեխանիզմներ:

Ուսանողները

- 17) Մշակել ուսանողների հավաքագրման, նրանց տրամադրվող խորհրդատվությունների ու մատուցվող այլ ծառայությունների արդյունավետության գնահատման մեխանիզմներ:
- 18) Մշակել կարիերային նպաստող մատուցվող ծառայությունների արդյունավետության գնահատման գործիքակազմ:
- 19) Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող ուսանողների համար ստեղծել ուսումնառության անհրաժեշտ միջավայր, տրամադրել անհրաժեշտ օժանդակություն և խորհրդատվություն:
- 20) Կանոնակարգել լրացուցիչ պարապմունքների կազմակերպումն ու իրականացումը, կազմել հատակ ժամանակացույցեր:

Պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմը

- 21) Պրոֆեսորադասախոսական կազմի ընտրության ընթացակարգում ներառել դասախոսի մասնագիտական որակներին պահանջվող համապատասխան կետեր և գործնականում առավել ակտիվ կիրառել միջութային կարգը:
- 22) Ներդնել դասախոսական կազմի կարիքների վերհանման արդյունավետ համակարգ, վերանայել դասախոսների աշխատանքների որակի և արդյունավետության բարձրացման նպատակով անցկացվող հարցումների հարցաշարերը և բացատրական աշխատանք տանել հարցվողների շրջանում:
- 23) Վերհանված կարիքների հիման վրա իրականացնել դասախոսների կատարելագործմանն ուղղված միջոցառումներ: Պարերաբար իրականացնել դասախոսական կազմի ինչպես մերոդական, այնպես էլ մասնագիտական վերապատրաստումներ: Բարելավել առկա վերապատրաստման դասընթացների որակն ու արդյունավետությունը:
- 24) Պրոֆեսորադասախոսական կազմի բնականոն սերնդափոխության նպատակով մշակել գիտամանկավարժական կադրերի պատրաստման հստակ քաղաքականություն:
- 25) Մշակել ուսումնաօժանդակ անձնակազմի ընտրության քաղաքականություն՝ կանոնակարգելով վերջիններիս գործառույթները պաշտոնի անձնագրերով:
- 26) Իրականացնել մարդկային ռեսուրսների պլանավորում և մշակել մարդկային ռեսուրսների կառավարման քաղաքականություն:

Հետազոտությունը և զարգացումը

- 27) Մշակել և սահմանել Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշեկի անվան պետական գյուղատնտեսական քուեջի հետազոտության ոլորտի հստակ սահմանված գերակայություններն ու առաջնահերթությունները՝ շեշտադրելով տարածաշրջանի կարիքները և կարևորելով հետազոտության արդյունքների հնարավոր ապրանքայինացումը:
- 28) Մշակել և կիրառել հետազոտական աշխատանքների արդյունավետության և արդիականության գնահատման գործիքներ, առաջընթացը չափագրող մեխանիզմներ և ցուցանիշներ:
- 29) Մշակել հետազոտական գործունեության կարճաժամկետ և միջնաժամկետ ծրագրեր՝ ապահովելով ռազմավարական ծրագրում սահմանված հետազոտական առաջնահերթությունների հետ փոխախιկապակցվածությունը:
- 30) Մշակել ուսանողների և դասախոսների հետազոտական գործընթացներում ներգրավման խրախուսման հստակ մեխանիզմներ՝ ակտիվացնելով ուսանողների և

դասախոսների համագործակցությունն ինչպես քոլեջի ներսում, այնպես էլ այլ ուսումնական հաստատությունների միջև:

- 31) Մշակել հետազոտական գործունեության միջազգայնացման հստակ քաղաքականություն՝ խթանելով այլ հաստատությունների հետ համատեղ հետազոտական ծրագրերի իրականացումն ու հրապարակումները:
- 32) Ներդնել ՄՈՒՀ-ում հետազոտական գործունեության և ուսումնական գործընթացի փոխկապակցման գործուն մեխանիզմներ՝ ապահովելով հետազոտական գործունեության արդյունքների ներդրումն ուսումնական գործընթացում:

Ենթակառուցվածքը և ռեսուրսները

- 33) Բարելավել քոլեջի ենթակառուցվածքները՝ միջոցներ տրամադրելով շենքային պայմանների վերանորոգմանը, լաբորատորիաների վերազինմանը, նորագույն սարքավորումների և համապատասխան նյութերի ձեռքբերմանը:
- 34) Վատարել յուրաքանչյուր ՄԿԾ-ի իրականացման ու շարունակականության ապահովման համար անհրաժեշտ կարիքների վերլուծություն՝ ֆինանսական ռեսուրսների արդյունավետ բաշխման նպատակով:
- 35) Մշտադիտարկել և գնահատել ֆինանսական ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետությունը՝ ըստ ռազմավարական նպատակների:
- 36) Համալրել գրադարանային ֆոնդը համապատասխան մասնագիտական գրականությամբ: Անդամակցել գրադարանային ցանցերին:
- 37) Բարելավել քոլեջի ենթակառուցվածքները՝ հաշվանդամություն ունեցող ուսանողներին և աշխատակիցներին հնարավորինս ապահովելով ուսման համար անհրաժեշտ պայմաններով:
- 38) Իրականացնել բարելավման միջոցառումներ՝ շահակիցներին տրամադրվող ռեսուրսների կիրառելիության, հասանելիության և արդյունավետության գնահատման արդյունքների հիման վրա:

Հասարակական պատասխանատվությունը

- 39) Բարելավել հաշվետվողականության ապահովման մեխանիզմները, դրանք դարձնել առավել վերլուծական ու պարբերաբար գնահատել գործընթացի արդյունավետությունը:
- 40) Բարելավել պաշտոնական կայքեզում գետեղված տեղեկատվությունը քոլեջի գործունեության բոլոր տիրույթների վերաբերյալ, ընդլայնել քոլեջի վերաբերյալ տեղեկատվությունը օտար լեզուներով, գործարկել այցելուների մեկնաբանություններ թողնելով մեխանիզմը:
- 41) Ամրապնդել հասարակության հետ կապերը և զարգանել շահակիցների հետ համագործակցությունը՝ ներդնելով հետադարձ կապի արդյունավետության գնահատման հստակ մեխանիզմներ:
- 42) Վերապատրաստումների և լրացրության դասընթացների կազմակերպման միջոցով ընդլայնել վճարովի ծառայությունների ձեերն ու հաշվեկշիռը բյուջեի եկամտային մասում:

Արտաքին կապերը և միջազգայնացումը

- 43) Մշակել քոլեջի արտաքին կապերի և միջազգայնացման ռազմավարական իրատեսական նպատակներ ու խնդիրներ, դրանց իրականացման համար հատկացնել համապատասխան ռեսուրսներ:

- 44) Ստեղծել քոլեջի ռազմավարական խնդիրներին ավելի փոխկապակցված գործընկերային կապեր:
- 45) Ապահովել առավել արդյունավետ և երկարաժամկետ հնարավորություններ քոլեջի ներքին շահակիցների (հատկապես՝ ՊԴ կազմի և ուսանողների) օտար լեզվի իմացության բարելավման և դրա միջոցով քոլեջի միջազգայնացման գործընթացները իրանելու համար:
- 46) Իրականացնել կարիքների վերհանում և վերլուծություններ՝ գնահատելու քոլեջի արտաքին կապերի և միջազգայնացման զարգացմանն ուղղված աշխատանքների արդյունավետությունը և բարձրացնելու տեղեկացվածության մակարդակը:
- 47) Արտասահմանյան համանման գործընկերների հետ իրականացնել ՊԴ և ուսանողական կազմի փոխանակման ծրագրեր, կատարել կրթական ծրագրերի համեմատական վերլուծություն:

Որակի ներքին ապահովման համակարգը

- 48) Վերանայել քոլեջի որակի ներքին ապահովման քաղաքականությունն ու նպատակները քոլեջի ծավալած գործունեությունը համապատասխանեցնելով վերջիններիս:
- 49) Գնահատել որակի ներքին ապահովման գործընթացների իրականացման նպատակով քոլեջի տրամադրված մարդկային, նյութական և ֆինանսական ռեսուրսների բավարարությունն ու արդյունավետությունը:
- 50) Պարբերաբար գնահատել քոլեջի տրամադրած ծառայությունների և ՄԿԾ-ների իրականացման արդյունավետությունը:
- 51) Ապահովել ՊԲՄԲ շրջափուլի կիրառումը քոլեջի բոլոր գործընթացներում և կառավարման բոլոր մակարդակներում, որի արդյունքում քոլեջը կրարելավի ՌԱ մեխանիզմները և կկարողանա գնահատել ու շարունակաբար վերանայել ՌՆԱ համակարգը:
- 52) Ընդլայնել շահակիցների (հատկապես արտաքին) ներգրավվածությունը ՌԱ գործընթացներում և գնահատել ներգրավվածության արդյունավետությունը:
- 53) Պարբերաբար հետադարձ կապ տրամադրել շահակիցներին իրենց առնչվող հարցումների արդյունքների և հավաքագրված տեղեկատվության վերաբերյալ:
- 54) Կանոնակարգել տվյալների կառավարման գործընթացները և հատակեցնել քոլեջի տարրեր ստորաբաժանումների միջև տեղեկատվության տարածման ու վերջինիս կառավարման մեխանիզմները:

Տիգրան Խաչատրյան,
Փորձագիտական խմբի ղեկավար

Ամսաթիվ՝ 24.01.2020

ՓՈՐՉԱՔՆՍՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՓՈՐՉԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿԱԶՄԸ

Քոլեջի ինքնավերլուծության և որակի ապահովման գործընթացների արտաքին գնահատումն իրականացվել է փորձագիտական խմբի հետևյալ անդամների կողմից.

1. **Տիգրան Խաչատրյան՝** Ռատիկանության ակադեմիայի Որակի ապահովման, ՀՀ, փորձագիտական խմբի ղեկավար,
2. Ռոզա Հարությունյան՝ Արմավիրի պետական ինդուստրիալ-մանկավարժական քոլեջի ուսումնական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալ, ՀՀ, փորձագիտական խմբի անդամ,
3. Էթերա Խաչատրյան՝ ՀԱԱՀ Ա.Ե.Քոչինյանի անվան գյուղատնտեսական քոլեջի փոխտնօերն, ՀՀ, փորձագիտական խմբի անդամ,
4. Ռոլֆ Օթրո Կուխենբուտ՝ Ռուսուկի համալսարան, գյուղատնտեսության խորհրդատու, Գերմանիա, փորձագիտական խմբի անդամ,
5. Գայանե Վարդանյան՝ Արարատի տարածաշրջանային պետական քոլեջի հաշվապահական հաշվառում մասնագիտության 3-րդ կուրսի ուսանողուհի:

Փորձագիտական խմբի աշխատանքները համակարգել են ՈԱԱԿ-ի Քաղաքականությունների մշակման և իրականացման բաժնի ավագ մասնագետ Լիլիթ Զաքարյանը:

Թարգմանությունը կատարել է «Երևանի Վալերի Բրյուսովի անվան պետական լեզվահասարակագիտական համալսարան» հիմնադրամի Անգլերենի հաղորդակցման և թարգմանության ամբիոնի դասախոս Աննա Շահբազյանը:

Գործընթացում որպես դիտող մասնակցել է Ազրոբիզնեսի և գյուղատնտեսության զարգացման բուլղարական համալսարանի որակի ապահովման և հավատարմագրման գծով պրոռեկտոր Պատրիցիա Գեորգիևան:

Փորձագիտական խմբի կազմը համաձայնեցվել է քոլեջի հետ և նշանակվել ՈԱԱԿ-ի տնօրենի որոշմամբ:

Փորձագիտական խմբի բոլոր անդամներն, այդ թվում՝ թարգմանիչը, համակարգողները և դիտորդը ստորագրել են անկախության և գաղտնիության համաձայնագրեր:

ՓՈՐՉԱՔՆՍՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

Դիմում պետական հավատարմագրման համար

Պետական ինստիտուցիոնալ հավատարմագրում անցնելու համար քոլեջը ՈԱԱԿ-ին ներկայացրել է սահմանված ձևաչափի դիմում-հայտ՝ լիցենզիայի և դրա հավելվածների կրկնօրինակներով:

ՈԱԱԿ-ի Քարտուղարությունն ուսումնասիրել է դիմում-հայտում ներկայացված տվյալները, կից փաստաթղթերը և հաստատության կողմից լրացված ՈԱԱԿ-ի Էլեկտրոնային հարցաշարք: ՈԱԱԿ-ը կայացրել է դիմում-հայտի ընդուման մասին որոշում և կազմել ու հաստատել աշխատանքների իրականացման ժամանակացույց:

Նախապատրաստական փուլ

Քոլեջը, ըստ ՈԱԱԿ-ի կողմից սահմանած ձևաչափի, ներկայացրել է ինստիտուցիոնալ կարողությունների ինքնավերլուծությունը և ուղեկցող փաստաթղթերի փաթեթը: ՈԱԱԿ-ը կազմակերպել է ինքնավերլուծության թարգմանությունն՝ արտաքին մասնագետի ներգրավմամբ:

ՈԱԱԿ-ի համակարգողներն ուսումնասիրել են ինքնավերլուծությունը և կից փաթեթը՝ ՈԱԱԿ-ի պահանջներին համապատասխանությունը ստուգելու նպատակով: Քոլեջի ինքնավերլուծությունը և կից փաթեթը ՈԱԱԿ-ի կողմից ընդունվել է հավատարմագրման գործընթացի համակարգողների դրական կարծիքը ստանալուց հետո:

Ինքնավերլուծության գեկոնյցը նախնական զնահատման համար տրամադրվել է փորձագիտական խմբին, որի կազմը նախօրոք համաձայնեցվել է քոլեջի հետ և հաստատվել ՈԱԱԿ-ի տնօրենի հրամանով:

Փորձագիտական խմբին՝ աշխատանքներին նախապատրաստելու և գործընթացների արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով պատասխանատունների կողմից իրականացվել են վերապատրաստումներ հետևյալ թեմաներով.

1. հավատարմագրման գործընթաց, փորձագիտական աշխատանքի առանձնահատկություններ, փորձագետի էթիկայի և վարքագծի կանոններ,
2. ինստիտուցիոնալ ինքնավերլուծության նախնական զնահատում պրակտիկայից վերցված օրինակների միջոցով,
3. փորձագիտական այց դերային խաղերի միջոցով,
4. փորձագիտական գեկոնյցի պատրաստում:

Փորձագիտական խումբն, ուսումնասիրելով քոլեջի ինքնավերլուծությունը և ուղեկցող փաստաթղթերի փաթեթն, իրականացրել է նախնական զնահատում, որի արդյունքում դուրս են բերվել քոլեջի հնարավոր ուժեղ և կ թույլ կողմերը: Ըստ ձևաչափի՝ պատրաստվել է լրացուցիչ ուսումնասիրման ենթակա անհրաժեշտ փաստաթղթերի, ինչպես նաև պարզաբանման ենթակա խնդիրների և հարցերի ցանկը՝ նշելով համապատասխան ստորաբաժանումները և թիրախային խմբերը:

Նախատեսված ժամկետներում փորձագիտական խումբն ամփոփել է նախնական զնահատման արդյունքները, և գործընթացի համակարգողները փորձագիտական խմբի ղեկավարի հետ կազմել են փորձագիտական այցի ժամանակացույցը¹: Առաջնորդվելով ՈԱԱԿ-ի Փորձաքննության իրականացման ձեռնարկով՝ ժամանակացույցում ներառվել են փորձագետների կողմից նախատեսվող հանդիպումները բոլոր խմբերի հետ, բաց և փակ հանդիպումներ, փաստաթղթերի ուսումնասիրություն, այցելություններ հաստատության ստորաբաժանումներ և այլն:

Նախապատրաստական այց

2019 թ. դեկտեմբերի 27-ին քոլեջի տնօրենի հետ հեռախոսով և առցանց քննարկվել և համաձայնեցվել է փորձագիտական այցի ժամանակացույցը, քննարկվել են նաև կազմակերպչական և տեխնիկական ապահովվածության հարցեր:: Նախնական այցը տեղի է ունեցել փորձագիտական այցի նախորդ օրը՝ 2020թ. հունվարի 15-ին: Հանդիպում է եղել ԳՊԳԲ տնօրենի հետ: Ուսումնասիրվել են փորձագիտական խմբին տրամադրվող սենյակները, հանդիպումների դահլիճը, քննարկվել են դրանց կահավորման ու տեխնիկական միջոցներով հագեցման խնդիրները:

Քննարկվել և փոխհամաձայնեցված որոշումներ են կայացվել փորձագիտական այցի կազմակերպչական, տեխնիկական, տեղեկատվական հարցերի, ինչպես նաև հանդիպումների մասնակիցների վարքագծի և էթիկայի նորմերի վերաբերյալ:

¹ ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ

Փորձագիտական այց

Ժամանակացույցով նախատեսված այցին նախորդող օրը (15.01.2020թ.) փորձագիտական խմբի բոլոր անդամները (ներառյալ՝ միջազգային փորձագետը), համակարգող Լիլիթ Զաքարյանը և թարգմանիչն ունեցել են փակ հանդիպում Գավառում: Հանդիպման ընթացքում փորձագիտական խումբը համաձայնեցրել է փորձագիտական գնահատման շրջանակը, չափանիշների գնահատման սանդղակը, որն ըստ ΩԱԱԿ-ի ընթացակարգերի՝ ներառում է երկու մակարդակ՝ 1) բավարարում/համապատասխանում է չափանիշի պահանջներին, 2) չի բավարարում/համապատասխանում չափանիշի պահանջներին: Վերջնականացվել են այցի ընթացքում ուսումնասիրման ենթակա խնդիրները, հաստատության ուժեղ և թույլ կողմերն ըստ չափանիշների, ֆոկուս խմբային հանդիպումների ընթացակարգը, հանդիպումների վարման էթիկան, հստակեցվել են հետագա քայլերը:

Փորձագիտական այցը տեղի է ունեցել 2020թ.-ի հունվարի 16-ից 18-ն ընկած ժամանակահատվածում: Փորձագիտական այցը մեկնարկել և ավարտվել է քոլեզի տևորենի հետ հանդիպմամբ: Հարցերի պարզաբանման նպատակով կազմակերպված ֆոկուս խմբային հանդիպումների՝ դասախոս, ուսանող, շրջանավարտ, գործատու, ինքնավերլուծություն իրականացրած աշխատանքային խմբի մասնակիցներին ընտրել է փորձագիտական խումբը՝ քոլեզի կողմից նախօրոք տրամադրված ցանկերից: Իրականացվել են ըստ ժամանակացույցի նախատեսված բոլոր հանդիպումները: Այցի ընթացքում փորձագիտական խումբը փաստաթղթերի ուսումնասիրություն², ուսուրանություն³, ուսուրանություն⁴ և ֆոկուս խմբային հանդիպումներ է իրականացրել քոլեզի տարբեր ստորաբաժանումներում: Փորձագիտական խումբը բարձր է գնահատում հանդիպման մասնակիցների հետ բաց քննարկումները:

Փորձագիտական խումբը բարձր է գնահատում հանդիպման մասնակիցների հետ բաց և անկեղծ քննարկումները:

Տարբեր հանդիպումների ընթացքում ձեռքբերված տեղեկատվությունն, ինչպես նաև փաստաթղթերի ուսումնասիրության և դիտարկումների հիմնական արդյունքներն ամփոփվել են ամեն օրվա վերջում և այցի ավարտին կազմակերպված ամփոփիչ հանդիպման ժամանակ: Փորձագիտական խումբը քննարկել է հիմնական արդյունքները և եկել ընդհանուր համաձայնության՝ նախ հավատարմագրման առանձին չափորոշիչների, հետո նաև չափանիշների պահանջների բավարարման վերաբերյալ: Չափանիշների բավարարման վերաբերյալ վերջնական եզրակացությունները ձեռք են բերվել խմբի բոլոր անդամների կողմից բաց քննարկման միջոցով՝ կիրառելով կոնսենսուսի սկզբունքը:

Փորձագիտական գեկույց

Փորձագիտական այցից հետո փորձագիտական խումբը քննարկումների արդյունքում պատրաստել է հավատարմագրման գեկույցը, որը կազմելիս հիմնվել է քոլեզի ինքնավերլուծության գնահատման և փորձագիտական այցի դիտարկումների վրա: Գնահատումը կատարվել է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 959-Ն որոշմամբ հաստատված ինտիմությունալ հավատարմագրման 10 չափանիշներով: Խմբի դեկավարը գործընթացի համակարգողի օծանդակությամբ պատրաստել է հավատարմագրման գեկույցի նախնական տարբերակը: Փորձագիտական խմբի բոլոր անդամներն իրենց ներդրումն են ունեցել գեկույցի յուրաքանչյուր չափանիշի վերաբերյալ դիտարկումների շարադրման գործում, ինչպես նաև արձագանքել ամբողջական տարբերակին: Փորձագիտական խմբի անդամների մեկնաբանությունները հաշվի են առնվել գեկույցի նախնական տարբերակի ամփափման ժամանակ: Զեկույցը ամբողջականացնելիս

² ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ

³ ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿՈՂՄԻՑ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

փորձագիտական խմբի ղեկավարը նաև հաշվի է առել միջազգային փորձագետի կողմից հայտնած կարծիքը յուրաքանչյուր չափանիշի վերաբերյալ նրա գնահատականները և խորհրդատվությունները:

ՅՈՒ

Լիլիթ Զաքարյան,
Համակարգող

24.01.2020

ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԸՍՏ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ

I. ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ի վարած քաղաքականությունն ու ծավալած գործունեությունը համապատասխանում էն հաստատության որդեգրած առաքելությանը, որը համահունչ է ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակին:

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշեկոս պատասխանական պոլեց ՊՈԱԿ-ը իր առաքելությունը ձևակերպել է Կառավարման խորհրդի կողմից 2016 թվականին հաստատված 2016-2020թթ. ՌԾ-ում: Ըստ առաքելության՝ «...տարածաշրջանի առանձնահատկությունների հաշվառմամբ գյուղատնտեսության՝ որպես առաջնահերթ ոլորտի, ինչպես նաև բիզնեսի, տրանսպորտային ծառոյթյունների, տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաների և այլ ոլորտների մասնագիտական կրթական ծրագրերի որակյալ իրականացումը, սովորողներին անհրաժեշտ գիտելիքներով, կարողություններով, հմտություններով, արժեքային հատկանիշներով զինումը, մրցունակ և որակյալ կադրերով պատրաստումը, ուսումնամեթոդական, դաստիարակչական սոցիալ մշակութային գործառությունների իրականացումը», քոլեզն իր գործունեությունը նպատակառություն է միջին մասնագիտական կրթությամբ և համապատասխան որակավորմամբ կադրերի պատրաստմանը: Ըստիանուր առմամբ քոլեզի առաքելությունը համահունչ է ՀՀ Որակավորումների ազգային շրջանակին:

Քոլեզի հիմնական նպատակն է՝ գյուղատնտեսական և տարածաշրջանում այլ պահանջարկ ունեցող մասնագիտություններին համապատասխան կրթական ծրագրերի իրացմամբ տարածաշրջանի կարիքները բավարարելու համար կրթական ծառայությունների մատուցումը: Նշվածի հիման վրա ձեսկերպվում են քոլեզի ՌԾ-ով սահմանված հիմնական հիմնախնդիրները, որոնք ութն են: Փորձագիտական վերլուծությունները ցույց տվեցին, որ սահմանված հիմնախնդիրներում արտացոլվում են քոլեզումում իրականացվող հիմնական գործընթացները:

Քոլեզի գործունեության ընդհանուր ռազմավարական պլանավորումը և հեռանկարային գարգացման հիմնական ուղղությունները մշակվել են քոլեզի խորհրդի կողմից և հաստատվել 2016թ. փետրվարի 19-ի թիվ 19 նիստում՝ քոլեզի և տարածաշրջանի կարիքներից ելնելով:

Մազմավարական ծրագրի իրականացման համար մշակվում է ամենամյա աշխատանքային պլան, որտեղ նշված են ծրագրի իրականացման քայլերը, ժամանակացույցը, պատասխանատունները, սակայն, չկան ակնկալվող արդյունքները: ՌԾ-ում նաև առկա չեն յուրաքանչյուր ռազմավարական հիմնախնդիրի համար առաջընթացի գնահատման ցուցիչներ:

Քանի որ քոլեզը հանդիսանում է տարածաշրջանում միակը իր ոլորտային գյուղատնտեսական մասնագիտություններով, ուստի վերջինիս համար որպես արտաքին շահակիցներ են հանդիսանում տարածաշրջանում գործող ֆերմերները և տարբեր տնտեսություններ վարող ազգաքնակշության ստվար հատվածը: Քոլեզին հաջողվել է ստեղծել արտաքին շահակիցների մասնակցությամբ կառավարման խորհուրդ, որտեղ ներգրավված են տեղական ինքնակառավարման մարմինների տարբեր օդակների ներկայացուցիչներ, ուսանողներ, լիազոր մարմնի ներկայացուցիչ և այլ շահակիցներ: Վերջիններս քննարկել և հաստատել են քոլեզի գործունեության ռազմավարական ծրագիրը: Քոլեզում տարբեր

միջազգային կառույցներ իրականացնում են նաև արտաքին շահակիցների մասնակցությամբ բազմաբնույթ միջոցառումներ. ինչը նպաստում է բոլեղի արտաքին շահակիցների ներգրավվածությանը և կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածմանը: Որպես արտաքին շահակից է հանդես գալիս նաև ԳՊՀ-ն, որի հետ կա սերտ համագործակցություն:

Իսկ ներքին շահակիցների կարիքները վեր են հանվում ՊԴ կազմի հետ պարբերաբար հարցումների, հանդիպումների, պլանավորված ժողովների, մանկավարժական և տնօրինական խորհուրդների, ամբողջային նիստերի ընթացքում: Քննարկումների արդյունքները ՈՆԱ պատասխանատուի կողմից դեռևս չեն վերլուծվել: Ներքին շահակիցներից վարչական և ուսումնաօժանդակ հատվածի շրջանում կարիքների վերհանում դեռևս տեղի չի ունենում և ՈՆԱ խումբը բավարարվում է միայն ՊԴ կազմի և ուսանողների շրջանում հարցումներ իրականացնելով:

Քոլեղի առաքելության ու նպատակների իրականացման արդյունքների գնահատման հիմնական մեխանիզմը արտաքին և ներքին հաշվետվողականությունն է: Քոլեզը հաշվետվություն է ներկայացնում օրենսդրությամբ սահմանված համապատասխանաբար լիազոր մարմնին, հարկային մարմիններին, իսկ ներքին շահակիցները՝ կառավարման, տնօրինական, մանկավարժական խորհուրդներում, ամբիոններում և այլն:

Ռազմավարական նպատակների իրականացման արդյունքների չափման և գնահատման համար ռազմավարական ծրագրում դեռևս չկան առաջադրված հիմնախնդիրների իրականացման առաջընթացի գնահատման ցուցիչներ և պլանավորված արժեքներ, առաջընթացը դեռևս վերլուծված չէ: Քոլեզում դեռևս չկա ՈԾ վերաբերյալ սահմանված հաշվետվողականության կարգ, իսկ ծրագիրը արդեն մի շրջափուլով ավարտվել է և հայտնի չէ, թե այս ՈԾ-ով քոլեզում ինչ առաջընթաց գրանցվեց:

Քոլեզն ԻՎ-ում նշվում է, որ «Քոլեղի ռազմավարական նպատակներին հասնելու համար մշակվում և իրականացվում են աշխատանքների գնահատման և համագործակցության ընթացակարգեր»: Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզվեց, որ գնահատման ընթացակարգեր դեռևս չկան և ՈՆԱ կողմից քոլեղի տարեկան գործունեությունը դեռևս չի գնահատվում: Փորձագիտական խումբը դրական է համարում ռազմավարական կարճաժամկետ պլանների կազմումն ու դրանցում առկա գնահատողական ցուցիչների առկայությունը, սակայն այսոք է նշել, որ այդ ծրագրերից բխող դեռևս հաշվետվություններ չեն կազմվում և տեսանելի չեն ձեռք բերված ցուցանիշները:

Այսպիսով, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ԳՊԳՔ-ն ունի ձևակերպված և ՈԱՀ-ին համահունչ առաքելություն, քոլեղի նպատակներն ու խնդիրները արտացոլում են ներքին և արտաքին շահակիցների կարիքները, քոլեզում կան առաքելության ու նապատակների իրականացման արդյունքների համար որոշ մեխանիզմներ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ՝ Փորձագիտական խումբը Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշեի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեզ ՊՈԱԿ-ի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը ՉԱՓԱՆԻՇ 1-ի պահանջներին գնահատում է բավարար:

II. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՉԱՓԱՆԻԾ: ՄՈՒՀ-ի կառավարման համակարգը, վարչական կառուցները և դրանց գործունեությունն արդյունավետ են և միտված են հաստատության առաքելության ու նպատակների իրականացմանը՝ պահպանելով կառավարման էթիկայի կանոնները:

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշևի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջի կառավարումն իրականացվում է «Կրթության մասին», «Նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին», «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին» և այլ ՀՀ օրենքներով ու իրավական ակտերով: Քոլեջում ինքնակառավարման սկզբունքով գործում են քոլեջի Կառավարման խորհուրդը, Տնօրինական խորհուրդը, Ռատումնամեթոդական խորհուրդը, Ռատանողական խորհուրդը և այլ խորհրդակցական մարմիններ, որոնց միջոցով վեր են հանվում քոլեջում առկա խնդիրները և կայացվում են որոշումներ: Քոլեջի կառավարման կարգը սահմանված է քոլեջի կանոնադրությամբ և իրականացվում է կողեզիալ և միանձնյա կառավարման սկզբունքների գույքակցման հիման վրա:

2017թ. դեկտեմբերի 20 թիվ 4 նիստում քոլեջի կառավարման խորհրդի կողմից հաստատվել է «Կառավարման և վարչարարության էթիկայի կանոնները» փաստաթուղթը: Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզվեց, որ քոլեջում առաքելության ու նպատակների իրականացումը տեղի է ունենում պահպանելով կառավարման էթիկայի կանոնները, սակայն փաստաթուղթի մասին դասախոսներն ու ուսանողները տեղյակ չեն: Փաստաթուղթը իրացվում է միայն դեկավար անձնակազմի շրջանում:

Ռատումնական գործընթացների, ֆինանսական և տնտեսական գործունեության վարչարարությունն ու կառավարումն իրականացվում են ստորաբաժանումների միջոցով: Ստորաբաժանումներն աշխատանքի համար անհրաժեշտ միջոցների մասին ներկայացվում են հայտեր: Քոլեջի ֆինանսական միջոցները ձևավորվում են հիմնականում պետական բյուջեից, նաև տարբեր կարճաժամկետ ծրագրերի իրականացման արդյունքում: Քոլեջն անհատույց օգտագործման իրավունքով տիրապետում է գույքի, շենք-շինությունների:

Քոլեջում կրթական և այլ նպատակների իրականացման համար առկա են անհրաժեշտ մարդկային, նյութական և ֆինանսական ռեսուրսներ, սակայն դրանցից բավարվածության վերլուծություններ չկան, ինչպես նաև բացակայում են վերլուծությունները կառավարման համակարգի արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ:

Քոլեջի ԻՎ-ում ներկայացված է, որ Քոլեջի կանոնադրությունը և ստորաբաժանումների կանոնակարգերը դասախոսներին և ուսանողներին հնարավորություն են ընձեռում ներգրավվել կառավարման գործընթացում, ինչպես նաև իրենց առնչվող հարցերի ըննարկմանը և դրանց վերաբերյալ որոշումների կայացմանը: Քոլեջի Կառավարման և Տնօրինական խորհուրդներում ներգրավված են դասախոսներ և ուսանողներ: Քոլեջում առկա է առաջարկությունների արկդ:

Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզվեց, որ ուսանողների և դասախոսների կողմից բարձրացվում են բազմաթիվ հարցեր խորհուրդներում, որոնք ստանում են իրենց համապատասխան լուծումները:

ՄՈՒՀ-ում դասախոսները և ուսանողները մասնակցում են իրենց առնչվող որոշումների կայացմանը, ինչը նպաստում է քոլեջի գործունեության թափանցիկությանը:

Քոլեջը իրականացնում է կարճաժամկետ և երկարաժամկետ պլանավորում 2 մակարդակներով՝ ռազմական պլանավորում և ընթացիկ ուսումնական գործընթացի տարեկան պլանավորում: Միջնաժամկետ պլանավորում դեռևս չի իրականացվում:

Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզվեց, որ կարճաժամկետ պլանավորումն իրենից ներկայացնում է առանց վերջնարդյունքների և առանց ֆինանսական ապահովման պլանավորում՝ ուսումնական հարցերի ժամանակացույցերի տեսքով, իսկ երկարաժամկետ

պլանավորումը ՌԾ-ի ժամանակացույցն է: Բացակայում են պլանավորման իրականացման և մշտադիտարկման հստակ մեխանիզմներ, դեռև մշտադիտարկումների և պլանների իրացման վերաբերյալ հաշվետվություններ չեն ներկայացվում:

Քոլեջը իրականացնում է իր գործունեության վրա ազդող առանցքային գործուների ուսումնասիրում, սակայն դրանք դեռևս քանակական և որակական վերլուծությունների չեն ենթարկվում: Պարբերաբար կազմակերպվում են հանդիպումներ գործառուների, համայնքային իշխանությունների ներկայացուցիչների հետ, վերհանվում են խնդիրներ, այդ թվում նոր մասնագիտությունների գծով ուսուցման կազմակերպման հետ կապված: Նախատեսվում է մշակել մշտադիտարկում իրականացնելու ընթացակարգ:

Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզվեց, որ գործոնների ուսումնասիրությունը իրականացվել է միայն Գավառ քաղաքի և հարակից մի քանի բնակավայրերի շրջանում, տարածաշրջանի աշխատաշուկայի կարիքների վերլուծություն չի իրականացվել, ըստ որի քոլեջը կարող էր հանրությանը առաջարկել նաև կարճաժամկետ դասընթացների կազմակերպման տարբեր ծրագրեր:

Քոլեջում կատարված ուսումնասիրությունները նպաստել են, որպեսզի ներդրվի նոր մասնագիտություն, որի պահանջը առկա է տարածաշրջանում:

2017թ-ից քոլեջում գործում է ՈՆԱՀ-ի ստորաբաժանումը: ԻՎ-ում քոլեջը ներկայացնում է, որ իր վարչարությունն իրականացնում է պլանավորմամբ՝ որակի կառավարման սկզբունքով՝ պլանավորում, իրականացում, գնահատում, բարելավում: Սակայն փաստաթթերի ուսումնասիրությունն ու փորձագիտական այցի ընթացքում իրականացված դիտարկումները փաստեցին, որ քոլեջում ՊԻՍԲ շրջափուլը քոլեջի գործունեության մեջ չի իրականացվում: Կառավարման գործընթացները գտնվում են պլանավորման և իրականացման փուլում: Գնահատման և բարելավման մեխանիզմներ առկա չեն:

Այսպիսով, քոլեջի կառավարման համակարգն ապահովում է որոշումներ կայացնելու կանոնակարգված գործընթաց, սահմանված են կառավարման երիկայի կանոններ, քոլեջը ապահովված է անհրաժեշտ մարդկային, նյութական, բավարար ֆինանսական ռեսուրսներով, դասախոսներին և ուսանողներին մասնակցում են իրենց առնչվող որոշումների կայացմանը, իրականացվում է իր գործունեության վրա ազդող առանցքային գործուների ուսումնասիրություն:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ՝ Փորձագիտական խումբը Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշեկի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջում կազմում են հաստատության առաքելությանը, կազմում են հաստատության պլանավորման բաղկացուցիչ մաս և նպաստում են շարժունությանը և միջազգայնացմանը:

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշեկի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջում իրականացնում է «Ֆինանսներ (ըստ ճյուղերի)», «Անասնաբուժություն» «Հաշվապահական հաշվառում», «Փոխադրումների կազմակերպում և կառավարում տրանսպորտում» միջին մասնագիտական և «Համակարգիչների շահագործում» նախնական մասնագիտական կրթական ծրագրերը: Քոլեջում ՄԿԾ-ները հիմնականում համապատասխանում են պետական կրթական չափորոշիչներին: Ուսումնասիրված մասնագիտության կրթական ծրագրերի առարկայական ծրագրերում դեռևս ձեւակերպված չեն նրանց նպատակները և համահունչությունը քոլեջի առաքելությանը, նկարագրված չեն ուսումնառության վերջնարդյունքերը ըստ չափորոշիչի պահանջների և վերջնարդյունքների, որոնք

հիմնականում պետք է համապատասխանեն ՀՀ Որակավորումների ազգային շրջանակին: Սակայն, պետք է փաստել, որ յուրաքանչյուր մասնագիտության ՊԿԸ 2-րդ գլխում հստակ ձևակերպված են մասնագետի պարտրաստման վերջնարդյունքները, որոնք համահունց են ՈԱՇ-ին:

Փորձագիտական խմբի կողմից ուսումնասիրված կրթական ծրագրերի միջև բովանդակային կրկնություններ հիմնականում չկան, իսկ առարկաների բովանդակային հաջորդականությունը պահիված է: Առկա էր մեկ շեղում «Անասնաբուժություն» մասնագիտության ուսումնական պլանում, որտեղ «Զեռներեցություն» առարկան ներառված էր հատուկ մասնագիտական առարկաների շարքում: Ուսումնական պլաններում տեսական դասընթացները հաճախ գերազանցում են գործնականին: գործնական պարապմունքների և պրակտիկաների ժամաքանակի ավելացման անհրաժեշտությունը բարձրաձայնվեց նաև ուսանողների կողմից:

Քոլեջում բոլոր մոդուլային դասընթացների համար գործում են մոդուլային ուսումնական ծրագրեր, որոնցում նկարագրված են առարկայի նպատակը, վերջնարդյունքները, դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդները: ԳՊԳ-ում գործում է դասավանդման մեթոդների ընտրության սահմանված հստակ քաղաքականություն ըստ «Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների ընտրության և արդիականացման քաղաքականության»: Փորձագիտական խմբի կարծիքով դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների ու ուսումնառության ակնկալվող արդյունքների համապատասխանեցում իրականացված չէ, դեռևս չեն ստուգվում կիրառվող մեթոդների արդյունավետությունը:

Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզ դարձավ, որ միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերում ուսուցումն իրականացվում է մեծամասամբ դասախոսություններով: Գիտելիքի, հմտությունների և կարողությունների ձևավորմանը միտված դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների ընտրության և արդյունավետության գնահատման համար ըննաշրջաններից հետո ամբիոններում, դեռևս չեն կատարվում առաջադիմության վերլուծություններ, այդ բոլոր գործընթացների արդյունավետությունը համակողմանի չի ուսումնախրվում և բացահայտված թերությունների շտկման ուղղությամբ քայլեր չեն ձեռնարկվում: Բացառությամբ որոշ հատուկենտ դեպքերի դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների պարբերական /ըստ վերջնարդյունքների/ արդիականացում չի իրականացվում:

Քոլեջում ուսանողների գնահատման քաղաքականությունը կանոնակարգվում է՝ «Ուսանողների գիտելիքների և կարողությունների ստուգման, ստուգաքնների և ընսությունների անցկացման ու գնահատման կանոնակարգ»-վ, որի նպատակն է արտաքին շահակեցներին, դասախոսական կազմին և ուսանողությանը ծանոթացնել գնահատման մեթոդաբանությանը:

Ակադեմիական ազնվության պահպանման նպատակով 2017թ.-ին քոլեջում ստեղծվել է Ակադեմիական ազնվության հայեցակարգը, սակայն փորձագիտական այցի ընթացքում շահակեցների հետ հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ այդ հայեցակարգը դեռևս չի գործում, իսկ միջազգային փորձագետուր բացահայտեց նույնիսկ գրագորության և անազնվության դեպքեր: Քոլեջը քայլեր չի ձեռնարկում ակադեմիական ազնվության վերաբերյալ ուսանողների իրազեկվածության բարձրացման ուղղությամբ: Թեև քոլեջում մշակել է «Ուսանողների բողոքարկման ընսարկման կարգ», սակայն այդ համակարգը չի գործում: Սահմանված ընթացակարգերով: Բողոքարկումների արձանագրում տեղի չի ունենում: Գրագորության վերահսկման ձևավորված արդյունավետ մեխանիզմներ քոլեջում առկա չեն:

Ըստ գործող կարգի 1.3 կետի ուսանողը կարող է բողոքարկել գիտելիքների գնահատման արդյունքները, սակայն այցի ընթացքում պարզվեց, որ քոլեջում տեղյակ չեն հաստատված ընթացակարգի մասին:

ԳՊԳՔ-ն շունի բենշմարքինիզի իրականացման հստակ մշակված քաղաքականություն և հուսալի գործիքակազմով մեթոդաբանություն, սակայն իրականացվել են որոշ քայլեր այս ուղղությամբ: ՄԿԾ-ների մշտադիտարկումների արդյունքում բացահայտվել է ուսումնական պլանների, ուսումնական գործընթացի ժամանակացուցիչ, դասացուցակների առկայությունը և ճշտությունը, մոդուլների ուսումնական հաջորդականության պահպանման վիճակը, ուսումնական պարապմունքների անցկացման կարգը, ուսանողների աշխատանքը դասի ընթացքում, թիմային աշխատանքի ապահովումը, գնահատման վավերացումների առկայությունը: Մշտադիտարկումների և վերապատրաստումների արյունքում դասախոսները վերանայել են բարելավվել են մոդուլային ծրագրերը, աշխատանքային թեմատիկ պլանները, ուսումնառության նյութերը, գնահատման թերթիկները: Քոլեջում կարևորում են մշտադիտարկման գործընթացի անհրաժեշտությունը, սակայն դեռևս կանոնակարգված գործընթաց տեղի չի ունենում և չեն վերլուծվում մշտադիտարկման ձեռք բերված արդյունքները:

Մշտադիտարկման լավ մեխանիզմ է ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովներում արտաքին շահակիցների ընդգրկումը: Նրանց կողմից կազմվում են հաշվետվություններ, որտեղ ամփոփվում է հանձնաժողովի կարծիքը շրջանավարտների ձեռք բերած ուսումնառության ընդհանրական արյունքների մակարդակի վերաբերյալ և արքում են առաջարկություններ շրջանավարտների կողմից դրանց իրականացման հետագա բարելավման ուղղությամբ:

Քոլեջում կրթական ծրագրերի մշակման և վերանայման ընթացակարգը բոլեների համար սահմանված են ՄԿՌԻԶԱԿ-ի կողմից, որը դեռևս ՄՈՒՀ-ի կողմից լիարժեք չի կիրառվում: Քոլեջի ՌԾ 5-րդ հիմնախնդիրը ևս սահմանում է ՄԿԾ մշտադիտարկման համար իրականացվող քայլեր, սակայն մշտադիտարկում և բարելավում դեռևս չի իրականացվում:

Այսպիսով, մասնագիտությունների կրթական ծրագրերը համահունչ են հաստատության առաքելությանը, իրականացվում են պետական կրթական շափորոշչներին համապատասխան, մանրամասն նկարագրված են՝ ըստ շնորհվող որակավորումների ակնկալվող ուսումնառության արյունքների, համահունչ են նմանատիպ այլ ծրագրերի հետ. բոլենում կա մշակված ուսանողների գնահատման քաղաքականությունը, գործում են ՄԿԾ իրականացման արյունավետության գնահատման որոշ մեխանիզմներ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ՝ Փորձագիտական խումբը Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշևի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջ ՊՈԱԿ-ի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը ՉԱՓԱՆԻՇ 3-ի պահանջներին գնահատում է բավարար:

I. ՈՒՍՄԱԼՈՂՆԵՐ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն ուսանողներին տրամադրում է համապատասխան աջակցություն՝ կրթական միջավայրի արյունավետությունն ապահովելու նպատակով:

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշևի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլենում դիմորդների ընդունելության գործընթացը իրականացվում է նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերի ընդունելության կարգին համաձայն: Քոլեջը դիմորդների հավաքագրման նպատակով պարբերաբար կազմակերպում է այցեր համայնքի դպրոցներ, պատրաստվում են քոլեջի մասին պատմող բուկլետներ, հայտարարություններն ու նկարահանված միջոցառումները ցույց են տալիս տեղական «Գավառ» հեռուստաալիքով, հայտարարում են «Բաց դրսերի օրեր», որոնց

միջոցով աշակերտների շրջանում կազմակերպվում են ճանաչողական այցեր Քոլեջ: Ունի անդամների կողմից կազմակերպվում են հայտարարության թերթիկների տարածումը մարդաշատ վայրերում: Քոլեջի մասին տեղեկություն է հաղորդվում նաև Քոլեջի պաշտոնական կայքի և ֆեյսբուքյան էջի միջոցով: Փորձագիտական այցի ժամանակ պարզ դարձավ, որ Քոլեջը կատարել է ուսանողների հավաքագրման մեխանիզմների վերլուծություն, որից պարզվել է, որ ուսանողների թիվը ավելացել է (2016/2017ուս. տարի 113 ուսանող, 2019/2020ուս. տարի 205 ուսանող), ինչը, հաշվի առնլով մարզի ժողովրդագրական ցուցանիշները, դրական միտում է:

Ուսանողների կրթական կարիքների և առաջարկությունների վերհանման նպատակով քոլեջում տեղադրված է առաջարկությունների արկղ, հաճախ իրականացվում են քանակոր հարցումներ, անանուն հարցումներ հարցաթերթիկների միջոցով: Ուսանողները ներգրավված են ՈւԽ-ի, Տնօրինական Խորհրդի, Կարիերայի կենտրոնի, Կառավարման Խորհրդի մարմիններում: Կատարված հարցումները վերլուծվում են և արդյունքների մասին տեղեկություն են հաղորդում ուսանողներին: Այցի ժամանակ պարզեց, որ քոլեջն ունի գործող բուժետ, բուժկետ, դահլիճ, ավտոբուս՝ ուսանողների տեղափոխման համար, բավարար նյութատեխնիկական բազա (տպիչներ, համակարգիչներ, գույք, լաբորատորիա): Ուսանողների առաջարկությամբ դասերից հետո անցկացվում է «Դար և ուժիմիկա» նախասիրական առարկան: Փորձագիտական խումբը պարզեց, որ հարցումներ անցկացվել են դասավանդման որակի և արդյունավետության վերաբերյալ: Ուսանողները գոհ են դասավանդման մեթոդներից և ուսումնական միջավայրից: Բանավոր հարցումներ են անցկացվել շրջանավարտներից: Վերջիններիս հետ հանդիպման ժամանակ փորձագիտական խումբը պարզեց, որ նրանք խնդիրներ չեն ունեցել աշխատանքի տեղափորվելիս՝ շնորհիվ քոլեջում անցկացվող պրակտիկաների:

Ուսանողների առաջադիմության բարձրացման նպատակով Քոլեջում անցկացվում են խորհրդատվական պարապունքներ: Փորձագիտական խումբը դրական է համարում այն փաստը, որ դասը շյուրացրած, դասից բացակայած, ինչպես նաև քննություն վերահանձնող ուսանողներին տրամադրվում են խորհրդատվական պարապունքներ: Քոլեջում անցկացվում են կարճաժամկետ դասընթացներ՝ «Կաթի և կաթնամթերքի տեխնոլոգիա», «Անասնաբուժություն» մասնագիտություններով, անցկացվել են նաև անգլերենի դասընթացներ: Ուսանողների մոտ 60%-ը տիրապետում է ուսերեն և անգլերեն լեզուների: Քոլեջում գործում է նաև Skye ակումբը, որը բաժանված է 2 խմբերի, յուրաքանչյուր խումբն ունի իր լիդերները: Լիդերները ուսանող և շրջանավարտ են: Skye ակումբը ունի ոչ միայն ուսանողական, այլ նաև համայնքային ներգրավվածություն: Կա հատակ ժամանակացույց, հանդիպումները իրականացվում են շաբաթական մեկ անգամ, որի ընթացքում իրականացվում են հարցումներ, սեմինարներ, հետազոտություններ, քարտեզագրում, խմբային աշխատանքներ, դերային խաղեր: Ակումբի անդամները իրականացրել են նաև փորձի փոխանակում Ստեփանավանի գյուղատնտեսական պետական քոլեջի Skye ակումբի անդամների հետ: Skye ակումբի առջև դրված խնդիրներից են՝ համայնքային խնդիրների լուծման համար երիտասարդական ներուժի օգտագործումը, գեներային կարծրատիպերի հաղթահարման օժանդակումը, Skye այգու և համայնքում կանգառների հիմնումը: Դրանց լուծման համար ծրագրեր են մշակվում: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում ուսանողների ակտիվության ցուցաբերումը Skye ակումբի շրջանում:

Քոլեջը հնարավորություն է տալիս ուսանողին հաղորդակցվելու դասախոսների և վարչական անձնակազմի հետ: Կուրսղեկները ուսանողներին տալիս են իրենց հուզող հարցերի պատասխանները, առաջին կուրսի ուսանողներին ծանոթացնում են քոլեջի առօրյային, ներկայացնում են նրանց իրավունքներն ու պարտականությունները: Քոլեջում առկա է վարչական աշխատակազմին դիմելու հստակ կարգ:

Քոլեջում գործում է Կարիերայի կենտրոն, որն ունի իր կանոնադրությունը և յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա վերջում ներկայացնում է հաշվետվություն: Կարիերայի ստորաբաժանումը կանոնադրության համաձայն իրականացնում է կարճաժամկետ ուսումնական ծրագրեր, սեմինարներ, որոնց ընթացքում ուսանողները ձեռք են բերում CV լրացնելու, ժամանակը ճիշտ պլանավորելու, մասնագիտական կողմնորոշման, հարցազրույցին ճիշտ ներկայանալու և այլ հմտություններ: Կարիերային ուղղված հանդիպումներ են անցկացվում նաև գործատուների, զվարդագիտության կենտրոնի հետ: Փորձագիտական խումբը դրական է համարում այն փաստը, որ ուսանողները տեղեկացված են և ակտիվորեն մասնակցում են Կարիերայի կենտրոնի կողմից կազմակերպած միջոցառումներին, պահպանվում են Քոլեջ-ուսանող-շրջանավարտ սերտ կապերը, անցկացված հարցումները վերլուծվում են: Փորձագիտական խմբի ուսումնասիրությունից պարզ դարձավ, որ վերլուծությունները հաճախ մակերեսային են, համակողմանի շեն, բացթողում կա աշխատաշուկայի կարիքների վերհանման ուղղությամբ: Փորձագիտական այցի ժամանակ պարզվեց, որ ուսանողները, որպես հետազոտություն գրում են ռեֆերատներ, կուրսային աշխատունքներ, անցկացնում են գործնական պրակտիկաներ (ճագարի արյան նմուշի հետազոտություն): Կան հետազոտությունների անցկացման համար բավարար պայմաններ, սակայն ուսանողներին չեն ներկայացվում դրանց կիրառելիության վերաբերյալ ձևաչափեր և չկան հաստատված կանոնակարգեր:

Ուսանողների իրավունքների պաշտպանության և խնդիրների վերհանման համար Քոլեջում գործում է ՈւԽ-ն, որն անկախ, ինքնակառավարվող և ընտրովի մարմին է: Այն գործում է 2013 թվականին հաստատված ՈւԽ կանոնադրության և կանոնակարգի համաձայն, ըստ աշխատանքային պլանի և յուրաքանչյուր տարվա վերջում ներկայացնում է հաշվետվություն: ՈւԽ անդամները և նախագահը ընտրվում են համաձայն ՈւԽ կանոնադրության: Փորձագիտական այցի ժամանակ նկատվեց, որ ՈւԽ-ն ակտիվ աշխատանքներ է կատարում, ուսանողների շրջանում անցկացված հարցումները ստացել են իրենց լուծումները, հիմնական խնդիրները այժմ կապված են հնամաշ գույքի, ավտորուսի, լարորատորիայի նորացման, միջազգային փորձի փոխանակման հետ: Ուսանողները տեղեկացված և բավարարված են ՈւԽ-ի գործունեությունից: Ուսանողների առօրյան հետաքրքիր և բովանդակալից դարձնելու համար ՈւԽ-ի կողմից կազմակերպվել են միջոցառումներ, արշավներ, կինոդիտումներ: Փորձագիտական խումբը դրական է համարում ՈւԽ-ի ակտիվ գործունեության ծավալումը:

Այսպիսով, քոլեջն ունի ուսանողների հավաքագրման, ընտրության և ընդունելության իրականացման հստակ և աշխատող մեխանիզմներ, սկսել է իրականացնել ուսանողների կրթական կարիքների ուսումնասիրության բաղաքականություն, կազմակերպում է լրացուցիչ պարապմունքներ, իրականացնում կարճաժամկետ դասընթացներ, վարչական անձնակազմը հասանելի է ուսանողության համար, գործում է ուսանողների կարիերայի կենտրոնը, ունի ակումբներ, որոնք նպաստում են ուսանողության ակտիվության և նախաձեռնողականության աճին, ուսանողների իրավունքների պաշտպանության համար կան մեխանիզմներ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ՝ Փորձագիտական խումբը Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշեի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջ ՊՈԱԿ-ի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 4-ի պահանջներին գնահատում է բավարար:

V. ՊՐՈՖԵՍՈՒՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԱԾՄԱՌԱԿ ԿԱԶՄ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՍՈՒՀ-ի առաքելությանը հասնելու և ՄԿԾ-ների նպատակներն իրականացնելու համար հաստատությունն ապահովված է անհրաժեշտ մասնագիտական որակներ ունեցող պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմով:

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշեի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջում կրթական ծրագրերի իրականացման համար ներգրավված են քուվ 24 դասախոսներ և ուսումնաօժանդակ կազմի 29 միավոր հաստիքային աշխատողներ: Դասախոսներից 23-ը ունեն բարձրագույն կրթություն, 1-ը միջին մասնագիտական, նրանցից 21-ը աշխատում են հիմնական, 2-ը՝ համատեղությամբ, 1-ը ժամանակագույն: Դասախոսական կազմի ընտրությունը իրականացվում է «Մանկավարժների նշանակման մրցությային ընթացակարգի» համաձայն: Թափուր տեղի առկայության դեպքում տրվում է հայտարարություն, իրականացվում է մրցույթ և հաղթողի հետ կնքվում է պայմանագիր՝ որոշակի կամ անորոշ ժամկետներով: Քոլեջում գործում է նաև մանկավարժների խրախուսման և տույժի ենթարկելու մեխանիզմներ: Այցի ընթացքում պարզվեց, որ խրախուսման դեպքերը կապված են բարեխիճ աշխատանքի և ծանրաբեռնվածության հետ, իսկ տույժի կիրառում չէր գրանցվել: Առկա էին շեղումներ դասախոսների մասնագիտական որակափորումների և դասավանդվող մոդուլների համապատասխանության միջև: Փորձագիտական խումբը ոփուլային է համարում քոլեջում անձնակազմի զարգացման ծրագրի բացակայությունը, քանի որ քոլեջում մեծ թիվ են կազմում 50 տարեկանից բարձր տարիք ունեցող դասավանդողները, իսկ մասնագետների խնդիրը արդեն իսկ առկա է քոլեջում:

Քոլեջում դասախոսական կազմի որակներին ներկայացվող պահանջները սահմանված են մասնագիտության պետական կրթական չափորոշիչներով, դասախոսների մեծ մասը ունի երկարամյա աշխատանքային փորձ:

Քոլեջի ԻՎ-ում ներկայացված է, որ սահմանված են դասախոսական կազմի գնահատման համար մի շարք մեխանիզմներ, որոնց իրականացման սկզբունքներն են անկախությունը, օբյեկտիվությունը և գաղտնիությունը: Իրականացվում են դասալսումներ տնօրենի, փոխտնօրենի, ամբիոնի վարիչների և դասախոսների կողմից, դրանք ըննարկվում են, ներկայացվում են լավագույն օրինակները: Դասավանդման որակի գնահատում է իրականացվում նաև ուսանողների կողմից: Մեծ ուշադրություն է դարձվում սկսնակ դասախոսների վարպետության աճին: Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզվեց, որ առկա է գնահատման բաղաքանություն, բայց այն բարելավման կարիք ունի, քանի որ քոլեջում գնահատման, ուսումնական գործընթացի կատարելավորման ու դասավանդման որակի բարելավման միակ միջոցը դասալսումն է:

Քոլեջում իրականացնում են դասավանդողների կատարելագործմանն ուղղված որոշակի քայլեր: Դասախոսական կազմը մասնակցել է մասնագիտական վերապատրաստումների, դասընթացներ են կազմակերպվել փորձառու դասախոսների կողմից: Գործում է «Դասախոսական կազմի մասնագիտական առաջընթացի ապահովման բաղաքանություն և ընթացակարգ»: Կարիքների բացահայտումն ունի իր մեխանիզմները հարցումներ, փոխադարձ դասալսումներ, բաց-դասեր, դաս-միջոցառումներ, մեթոդական գեկուցումներ: Այցի ընթացքում ուսումնասիրվեցին մեխանիզմների հետ կապված փաստաթղթերը և գրանցվեցին դրանցում առկա խնդիրներ՝ կապված հետազոտական

տարրերի բացակայության և զուտ մեխանիկական աշխատանքի հետ: Դասախոսների 20%-ը ամեն տարի վերապատրաստվում էն ՄԿՈՒԶԱԿ-ի կողմից կազմակերպվող վերապատրաստումների ժամանակ, սակայն փորձագիտական այցի ընթացքում պարզվեց, որ դասախոսների մասնագիտական ունակությունների գնահատում դեռևս տեղի չի ունենում և ըստ այդմ ել չեն վերապատրաստվում դասախոսները: Որոշ դասախոսներ վերապատրաստվել են նաև սեփական նախաձեռնությամբ:

Քոլեջում կրթական ծրագրերի կաղրային կայունությունը ապահովելու համար մշակվել է «Մանկավարժական աշխատողների նշանակման մրցության ընթացակարգ»-ը, ըստ որի իրականացվում էն համապատասխան կաղրերի ընտրություն: Սակայն հիմնական դասախոսական կազմի կայունությունն ապահովող քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը դեռևս բացակայում են քոլեջում, չեն կատարվում ուսումնասիրություններ կաղրային ապահովությունը իրականացնելու համար և չեն գնահատվում ոխսկերը:

Այսպիսով, փորձագիտական խմբի կողմից դիտարկումները փաստում են, որ քոլեջը ունի կրթական ծրագրերն իրականացնելու համար անհրաժեշտ որակավորումներ ունեցող պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմի ընտրության քաղաքականությունն և ընթացակարգեր, սահմանված են պրոֆեսորադասախոսական կազմի մասնագիտական որակներին ներկայացվող պահանջներ, այս ամենի շնորհիվ իր ուազմավարական նպատակների իրականացման համար ապահովված է անհրաժեշտ վարչական և ուսումնաօժանդակ աշխատակազմով:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ՝ Փորձագիտական խումբը Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշելի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջ ՊՈԱԿ-ի ինստիտուտինալ կարողությունների համապատասխանությունը շափանիշ 5-ի պահանջներին գնահատում է բավարար:

VI. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-Ն ապահովում է հետազոտական գործունեության իրականացումը և կապն ուսումնառության հետ:

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշելի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջը հետազոտության ոլորտում իր հավակնություններն որոշակիորեն ամրագրել է 2016-2020թթ ՌԾ-ում, որը համարվում է ապագայում քոլեջի կարևորագույն ձեռքբերումներից մեկը: Մասնավորապես քոլեջի ՌԾ-ում առկա «Քոլեջի տեսլականը» հատվածում նշվում է, որ «Գեղարքունիքի մարզի ազգաբնակչության տարբեր շերտերի կարիքների բացակայությունը, դրան համապատասխան լրացրցից կրթական ծառայությունների նոր ցանկի մշակումն ու առաջարկումը, քոլեջի միջազգայնացումը»:

Հետազոտության ոլորտում քոլեջը շունի սահմանված նպատակներ և խնդիրներ, չկան կոնկրետ հետազոտական հետաքրքրություններ և առաջնահերթություններ, ինչպես նաև դրանց կապը տարածաշրջանի կարիքների հետ: Հարկ է նաև նշել, որ որպես տարածաշրջանի ուսումնական հաստատություն, սակավաթիվ են տարածաշրջանին առնչվող իր ոլորտին և մասնագիտություններին համապատասխան արդի հիմնախնդիրների վերաբերյալ համակարգված հետազոտությունները: Քոլեջում բացակայում է հետազոտական ոլորտում նպատակներին հասնելու առանձնացված փաստաթուղթ, որում շարադրված կլինեն նաև կոնկրետ գործողությունները և պահանջվող ռեսուրսները, որոնց համապատասխան կմշակվեր և կծավալվեր ամբիոնների հետազոտական գործունեությունը: Բացակայում է հետազոտական աշխատանքների որակի, արդյունավետության և այդ աշխատանքներին հատկացվող ռեսուրսների բաշխվածության վերլուծություն ըստ քոլեջի հետազոտական ուղղությունների և ամբիոնների:

Թեև, պետք է նշել, որ վերջին տարիներին միջպետական ֆինանսավորմամբ քոլեցում իրականացվել են որոշ հետազոտական ծրագրեր, այնուամենայնիվ քոլեջի կողմից գործնական քայլեր չեն ձեռնարկվում հետազոտական գործունեության խրախուսման նպատակով համապատասխան ֆինանսական ռեսուրսների հատկացման ուղղությամբ:

Ներկա պահին քոլեջը չունի երկարաժամկետ ռազմավարություն և միջնաժամկետ ու կարճաժամկետ ծրագրեր, որոնք արտահայտում են հետազոտության ոլորտում ՄՈՒՀ-ի հետարքըությունները և հավակնությունները:

Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշևի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջիում հետազոտությունների իրականացման և զարգացման փաստաթղթավորված հատակ քաղաքականություն և ընթացակարգեր առկա չեն: 2016-2010թթ. զարգացման ՌԾ-ում սահմանված հիմնախնդիրների իրականացման համար համակարգված քայլեր ձեռնարկված չեն: Քոլեջում չկա հետազոտական գործունեությունը համակարգող կառույց կամ նմանատիպ գործառույթ իրականացնող անձ:

Փորձագիտական այցի ընթացքում տեղի ունեցած հանդիպումների ընթացքում պարզ դարձավ, որ որևէ մեկն իրականացված հետազոտական աշխատանքի համար չի խրախուսվել: Փաստացի, առ այսօր քոլեջում հետազոտությունների զարգացումն ու նորարարությունը խթանող մէխանիզմներ չեն գործարկվել: Մինչդեռ ՀՀ որակավորումների ազգային շրջանակի⁴ համաձայն 5-րդ մակարդակի շրջանավարտը պետք է կարողանա հավաքագրել, մշակել և վերլուծել մասնագիտությանն առնչող քանակական և որակական տվյալներ, մասնագիտական ոլորտում առաջացած խնդիրների վերաբերյալ դատողություններ կատարել և լրացնել առաջադրել՝ ցուցաբերելով ստեղծագործական մոտեցում, ինչը անհնար է առանց հետազոտակեն կրթության: Ավելին, որոշ ՊԿՉ-ներում կան հետոտությունը որպես ուսումնառության առողջունք ներառող մոդուլներ: Օրինակ, «Անասնաբուժություն» ՊԿՉ-ում «Մարքեթինգ և գյուղատնտեսական արտադրանքի փաթեթավորում» մոդուլում ուսումնառություն արդյունք 2-ը ձևակերպված է հետևյալ կերպ. «Ներկայացնել մարքեթինգային տեղեկատվական համակարգերի և հետազոտությունների էությունն ու մեթոդները, մարքեթինգային միջավայրը»:

Ուսանողների հետազոտական աշխատանքի խթանման և զարգացման քաղաքականություն քոլեջը չի իրականացնում: Հետազոտական աշխատանքներում ակադեմիական ազնվությունն երաշխավորելու և զրագողությունը կանխարգելելու համար հրապարակման նախապատրաստված նյութերը ըննարկվում են համապատասխան ամբիոններում: Քոլեջի ակադեմիական ազնվությանը նպաստելու և զրագողությունը կանխարգելելու նպատակով 2017թ.-ից գործածության մեջ է դրվել «Ակադեմիական ազնվության հայեցակարգը», որով սահմանվում են ակադեմիական անազնիվ վարքի դրսերումները և ակադեմիական անազնվության դեպքերի լրացման ընթացակարգը: Համաձայն ակադեմիական ազնվության հայեցակարգի յուրաքանչյուր տարվա վերջում պետք է հրապարակվի տարին ամփոփող հաշվետվություն (կետ 5.2), սակայն այն բացակայում է կայքում և քոլեջի տարեկան հաշվետվությունում: Հարկ է նշել նաև, որ բոլոր հանդիպումների ժամանակ փաստվեց, որ այդ հայեցակարգը գործառությային առումով չի կիրառվում: Փորձագիտական խմբի կողմից հայտնաբերվեցին ցիտման նորմերի խախտման և գրագողության որոշ դեպքեր:

Թեև քոլեջն իր ՌԾ-ով սահմանված տեսլականում կարևորում է քոլեջի միջազգայնացման անհրաժեշտությունը, սակայն միջազգային հետազոտական նախաձեռնություններում ուսումնառողների և դասավանդողների ներգրավվածության համակարգման քաղաքականություն կամ խրախուսման կանոնակարգված մէխանիզմներ դեռևս առկա չեն: Բացակայում է հետազոտության միջազգայնացմանն ուղղված գործողությունների հստակ պլանավորում և իրականացում:

⁴ ՀՀ կառավարության 2016թ. հուլիսի 7-ի N 714-Ն որոշում:

Առկա է դասախոսական կազմի օտար լեզվի, մասնավորապես՝ միջազգային շփման լեզվի՝ անգլերենի, տիրապետման ոչ բավարար մակարդակը։ Ներկայումս առկա չէ միջազգային հետազոտական դրամաշնորհներում ներգրավվածության կամ միջազգային հետազոտական կենտրոնների կամ կառուցների հետ համագործակցության մասին վկայող որևէ փաստ։

Քոլեջն իր ԻՎ-ում նշում է, որ «Քոլեջում հետազոտական գործունեության միջազգայնացումը յուրաքանչյուր ստորաբաժանման գործունեության գերակայությունն է»։ Փաստաթյուրի ուսումնասիրումը (ամբիոնների կանոնակարգ և այլն) և փորձագիտական այցը ցույց տվեցին, որ նման գերակայություն կամ առաջնահերթություն քոլեջում դեռևս չկա։

Քոլեջն իր ԻՎ-ում փաստել է, որ «Քոլեջում հետազոտությունների կապն ուսումնական գործընթացի հետ կրում է իրավիճակային բնույթ։ Առայժմ ձևակերպված չեն հասուլ մեխանիզմներ հետազոտությունների իրականացման և դրանցում սովորողների ընդգրկման համար։ Քոլեջը կարևորություն է տալիս ուսումնական գործընթացի փոխկապակցմանը հետազոտական գործունեության հետ»։

Քոլեջում որպես հետազոտական գործունեության և կրթական գործընթացի փոխկապակցման հիմնական մեխանիզմ դիտարկվում են ռեֆերատները և կուրսային աշխատանքները։ Փորձագիտական այցի ընթացքում ռեֆերատների ուսումնասիրություններից պարզ դարձավ, որ դրանցում հետազոտական բաղադրիչը թույլ է զարգացած՝ հիմնականում սահմանված չեն ռեֆերատների նպատակները, մեթոդաբանությունն ու մեթոդները և հետազոտության գիտակարգային շրջանակները։ Կիրառական ուղղվածությունը շեշտադրված չէր։ Իսկ կուրսային աշխատանքներ չեն կատարվում վերջին տարիներին։

Անհրաժեշտ է նշել նաև, որ հետադրությունների միասնական տվյալների բազա քոլեջում առկա չէ, որի միջոցով հնարավոր կլիներ վերահսկել և կանխել գրագորությունը։ Քոլեջում բացակայում է միջամբիոնային և միջառարկայական հետազոտությունների խթանման մեխանիզմները կամ դրանց արդյունավետության կամ ազդեցության վերաբերյալ որևէ ուսումնասիրություն։ Կարելի է փաստել, որ դասավանդողների կողմից իրականացված հետազոտությունների արդյունքները ոչ ֆորմալ կերպով են ներդրվում ուսումնական գործընթաց՝ միայն հատկածային արտացոլվելով մեթոդական գեկուցներում, որոնք ևս ձևական բնույթ էին կրում։ Այդուհանդեռ չի իրականացվում դաշննացների բարելավման վրա դասախոսների անհատական հետազոտության արդյունքների ազդեցության գնահատում կամ հետազոտական գործունեության արդյունավետության գնահատում՝ ուսումնական գործընթացի վրա ազդեցության տեսանկյունից։

Այսպիսով, քոլեջի որդեգրած հետազոտության ոլորտում ռազմավայրությունը չի իրագործվում, ծրագրերում քոլեջի հետաքրքրություններն ու հավակնությունները հետազոտության ոլորտում արտահայտված չեն, կրթության և հետազոտության կապը թույլ է արտահայտված։

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ՝ Փորձագիտական խումբը Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշևի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջ ՊՈԱԿ-ի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը շահանիշ 6-ի պահանջներին գնահատում է անբավարար։

VII. ԵՆԹԱԿԱՌՈՒԹՎԱԾՔ ԵՎ ՌԱՍՈՒՐՄՆԵՐ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն ունի անհրաժեշտ ռեսուրսներ՝ ուսումնական միջավայրի ստեղծման և սահմանված առաքելության ու նպատակների արդյունավետ իրականացման համար։

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշևի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջն իր գարգացման ռազմավարական հայեցակարգում խնդիր է որել հետևողականորեն

իրականացնել նպատակային միջոցառումներ՝ ուղղված մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի ֆինանսական ռեսուրսների ապահովմանն ու բարելավմանը: Կրթական ծառայությունների իրականացման համար քոլեզն ունի 5 հա հողատարածք: Շենքերի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 2179.5 ք/մ: Ուսուցման գործընթացը կազմակերպվում է մեկ համալիր մասնաշենքում, որը իր մեջ ներառում է՝ 23 լսարան, ընդհանուր թվով հաշված լաբարատորիաների և կարիքնետների թիվը կազմում է 17 միավոր: 2013-2018 թվականների ընթացքում գրադարանը համարվել է 98 մասնագիտական և 120 հանրակրթական առարկաների դասազրերով և ուսումնական ձեռնարկներով:

Φορδαράφιτων οι περισσότεροι από τους συγχρόνους της θεωρούνται από την αρχαιότητα ως απότομα και αποτελεσματικά μέσα για την επίτευξη της απόβασης στην Αίγανη. Οι περισσότεροι από τους συγχρόνους της θεωρούνται από την αρχαιότητα ως απότομα και αποτελεσματικά μέσα για την επίτευξη της απόβασης στην Αίγανη.

Քոլեջը բաժանորդագրված չէ որևէ մասնագիտական ամսագրի, անդամագրված չէ միջազգային գրադարանային ցանցերին: Գրադարանային ֆոնդի որոշ մասը նվիրատվություն է: Ըսթեցարակը և քոլեջի մնացած մասնաշենքերն ունեն համացանցային հասանելիություն, այդ թվում՝ WiFi գոտի: ՄՊԻՀ-ն ունի նիստերի դահլիճ նախատեսված հանդիպումների և քննարկումների կազմակերպման համար (300 մասնակցի համար): Քոլեջում առկա են քիմիայի և կենսաբանության լաբորատորիաներ, որոնք արդիականացման կարիք ունեն: Բացվել է նաև անասնապահություն մասնագիտության համար ժամանակի պահանջներին համապատասխան լաբարատորիա, որի աշխատանքներին և օգտագործվող նյութերին ու սարքավորումներին արհեստավարժ կերպով տիրապետում էին ուսանողներն ու շրջանավարտները: Քոլեջն բոլքետի համար հատկացրել է տարածք, որը բխում է ուսանողների պահանջներից: Քոլեջն ունի մարզադաշիճ և որոշ սպորտային գույք և կից հանդերաձարաններ:

Քոլեջն իր ֆինանսավորումը կատարվում է 2 ճանապարհով՝ բյուջետային և արտաքիութետային: Վերջինս կազմվում է գույքային միջոցների վարձակալությունից: Քոլեջի ֆինանսական հոսքերի կառավարումն ու վերահսկողությունն իրականացնելու նպատակով կազմվում է բյուջետային մուտքերի և ելքերի տարեկան նախահաշիվ: Բյուջետի կատարողականը ներկայացվում է ֆինանսական տարվա ավարտից հետո՝ փաստացի տվյալների հիման վրա: Քոլեջը հիմնական ուսումնական գործունեությունից ստացվող պետական մուտքերից բացի այլ կայուն ֆինանսական ներփակումներ չունի: ՄՈՒՀ-ի ծախսերի հիմնական մասը կազմում է աշխավարձային ֆոնդը:

Քոլեջում չկա կրթական ծրագրերի իրականացմանն ուղղված ֆինանսական միջոցների ձևավորման, բաշխման և կառավարման միասնական քաղաքականություն: Ֆինանսական ռեսուրսների բաշխումը կատարվում է տարեկան կտրվածքով: Քոլեջի տարեկան բյուջեն հաստատում է քոլեջի նորհուրդը: Ծախսերի պլանավորման ժամանակ հաշվի են առնվում ստորաբաժանումների կողմից իրենց կարիքների համար ներկայացվող հայտեր/պահանջագրերը:

Ֆինանսական միջոցների օգտագործման վերաբերյալ ամեն տարի քուեցի եկամուտների և ծախսերի նախահաշիվների և դրանց կատարողակնների վերաբերյալ տրվում է հաշվետվություն ինչպես տնօրինական խորհրդի նիստում, այնպես էլ քուեցի խորհրդի նիստում:

Քոլեջի նյութատեխնիկական բազայի բարելավման, ուսումնական գործընթացին միտված անհրաժեշտ ռեսուրսների ձեռքբերման պլանավորումն, ինչպես նաև ռեսուրսների բաշխման բաղաքանությունն իրականացվում է քոլեջի վարչակազմի առանձին պատասխանատուների կամ ստորաբաժանումների կողմից: Քոլեջն պլանավորում է առաջիկա ֆինանսական տարրվա համար անհրաժեշտ ռեսուրսների ձեռքբերումը՝ համաձայն

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջի: Գնումների պլանը կազմվում է քոլեջի բոլոր ստորաբաժանումների կողմից ներկայացվող պահանջների հիման վրա: Որպես կանոն ռեսուրսների ձեռքբերումն իրականացվում է կենտրոնացված ձևով, իսկ դրանց բաշխումը տեղի է ունենում ըստ առանձին բաժինների և ռեսուրսային կարիքների: Քոլեջում չկա պարբերաբար անցկացվող համակարգված վերլուծություն՝ արդյոք առկա ռեսուրսային բազան ապահովում է ՄԿԾ-ների արդյունավետ իրականացումը: Փորձագիտական խմբի կողմից ուսումնասիրված 4 ՄԿԾ-ները հիմնականում ապահովված են համապատասխան ռեսուրսային բազայով: Քոլեջում գործող կամ նախկինում իրականացված դրամաշնորհային ծրագրերը հնարավորություն են ընձեռել որոշակիորեն համալրել նյութական ռեսուրսները: Այնուամենայնիվ, ՄԿԾ-ների իրականացման համար գրադարանում առկա մասնագիտական գրականությունը և ուսումնամեթոդական ձեռնարկները սակավ են:

Քոլեջում փաստաթղթաշրջանառությունը կանոնակարգվում է ըստ «Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշեկի անվան պետական գյուղատնտեսական Քոլեջ» ՊՈԱԿ-ի գործավարության կանոնակարգի: Ներքին փաստաթղթաշրջանառությունը հիմնականում կատարվում է թղթային տարբերակով և էլեկտրոնային փոստի միջոցով: ՄՌԱՀ-ը նախատեսում է առաջիկայում ստեղծել ներքին փաստաթղթաշրջանառության էլեկտրոնային համակարգ (ՌԾ, հիմնախնդիր 6): Էլեկտրոնային կառավարման «Mulberry» համակարգով կարիեռայի պատասխանատուն ներկայացնում է հաշվետվություններ լիազոր մարմնին: Քոլեջի պաշտոնական կայքը, ֆեյսբուքյան էջը նպաստում են տեղեկատվության տարածմանը: Այնուամենայնիվ, արտաքին տեղեկատվության հրապարակման բաղաքականությունը քոլեջում բացակայում է: Թեև քոլեջն ունի պաշտոնական կայքէջ, այդուհանդերձ առկա տեղեկատվությունն ունի ամբողջականացնելու և թարմացնելու անհրաժեշտություն:

Քոլեջի տարբեր ստորաբաժանումների գործունեությունն արտացոլող փաստաթղթերի արխիվացումը կատարվում է արխիվակարի կողմից:

Առաջին բուժօգնություն տրամադրելու և սահմանափակ շրջանակով բժշկական անհրաժեշտ ծառայությունների ցուցաբերելու նպատակով քոլեջում գործում է բուժկետ, որն իրականացնում է առաջին բուժօգնություն և ապահովված է ժամկետի մեջ գտնվող առաջին օգնության բիչ քանակությամբ դեղորայքով: Բուժկետում վարվում է գրանցամատյան: Քոլեջի մասնաշենքերում տեղադրված են հակահրեհային պաշտպանության սարքավորումներ, կրակմարիչներ և այլ անհրաժեշտ պարագաներ: Սակայն մասնաշենքերն ապահովված չեն հրդեհ ազդարարող ինքնաշխատ համակարգերով, բացառությամբ նոր կառուցված մասնաշենքի: Քոլեջում ուսումնառում են կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող ուսանողներ, սակայն քոլեջն գերազանցապես հարմարեցված չէ այդ ուսանողների կարիքներին: Նոր կառուցված մասնաշենքում առանձնահատուկ պայմաններ ունեցողների համար կան համապատասխան պայմաններ: Ուսանողների ֆիզիկական դաստիարակության կազմակերպման համար առկա է մարզարակ:

Քոլեջում ուսանողներին և դասավանդողներին տրամադրվող ռեսուրսների կիրառելիության, հասանելիության և արդյունավետության զնահատումն իրականացվում է՝ անհրաժեշտ ռեսուրսների և ծառայությունների բավարարվածության վերաբերյալ պարբերաբար անցկացվող հարցումների միջոցով: Թեև հարցումներն իրականացվում են, այդուհանդերձ դրանք անդրադառնում են ոչ բոլոր ռեսուրսներին և ծառայություններին և չկան նրանց զնահատման արդյունքների հիման վրա բարելավման պլանների մշակում: Փորձագիտական այցի ընթացքում տարբեր շահակիցներ նշեցին, որ քոլեջում առկա ռեսուրսային բազան հարստացման և արդիականացման կարիք ունի:

Այսպիսով, քոլեջը ստեղծել է առկա է մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի իրականացման համար հարմարավետ ուսումնական միջավայր, այն իր առաքելությունն ու նպատակներն իրականացնելու համար կարողանում է հատկացնել թեպետ և փոքր, բայց խիստ անհրաժեշտ ֆինանսական ռեսուրսներ, հարստացնելու համար նյութատեխնիկական բազան և լուծելու համայնք-քոլեջ տրանսպորտային ապահովվածության հարցը: Քոլեջը

բայլեր է ձեռնարկում ստեղծելու համար ապահով և անվտանգ միջավայր նաև հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների համար:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ՝ Փորձագիտական խումբը Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշևի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեց ՊՈԱԿ-ի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 7-ի պահանջներին գնահատում է բավարար:

VIII. ՀԱՍՏԱՐԱԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՑՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն իր տրամադրած կրթության, իրականացրած հետազոտության և օգտագործած ռեսուրսների համար հաշվետու է պետությանը և հասարակությանը:

ԴԵՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշևի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեցում հաշվետվողականության գործընթացը կանոնակարգում է «Նախնական (արիեսագործական)», «Կրթության», «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների» մասին օրենքներով, ՀՀ կառավարության մի շարք որոշումներով, ինչպես նաև քոլեցի կանոնադրությամբ: Քոլեցին իր գործունեությամբ հաշվետու է հասարակությանը և իր հիմնադրին՝ Հայաստանի Հանրապետությանը ի դեմս ՀՀ ԿԳՍՍ նախարարությունը, և ունի հաշվետվողականության հստակ գործող մեխանիզմ: Յուրաքանչյուր տարի ստորաբաժանումների, կառավարման և խորհրդակցական մարմինների, ամբիոնների հաշվետվությունները ամփոփում են տնօրենի տարեկան հաշվետվությամբ, որը ներկայացվում է քոլեցի Խորհրդի նիստում: Հաշվետվություններում արտացոլված են քոլեցի գործունեության տարբեր բնագավառները, սակայն հաշվետվություններն ուղղակի փոխկապակցված չեն քոլեցի ռազմավարական ծրագրին, և անդրադարձ չի կատարվում նախորդ տարիների հաշվետվություններից վերհանված խնդրահարույց կետերին: Քոլեցում գործող հաշվետվողականության համակարգը հիերարխիկ է և առավելապես ուղղահայց: Հարկ է նշել, որ վերջին տարիներին ստորաբաժանումների հաշվետվություններն առավել գործնական են և բովանդակալից: Արտաքին շահակիցների նկատմամբ հաշվետվողականության մեխանիզմներից է ՀՀ Կրթության, գիտության, սպորտի և մշակույթի նախարարությանը, ու այլ պետական գերատեսչություններին օրենքով սահմանված կարգով հաշվետվությունների ներկայացումը: Գործող հաշվետվողականության մեխանիզմների արդյունավետության վերլուծություններ քոլեցում չեն իրականացվում: Այնուամենայնիվ, քոլեցը գիտակցում է շահակիցների առջև հաշվետվողականությունն ապահովող ընթացակարգերի բարելավման աշխատանքների կարսորությունը և բայլեր ձեռնարկում դրանց բարելավման ուղղությամբ:

Քոլեցի ընթացակարգերի, կրթական գործընթացների, տեղեկատվական համակարգի թափանցիկության ու հասանելիության մեխանիզմներն ամրագրված են քոլեցի զարգացման ռազմավարական ծրագրում և մի շարք այլ փաստաթղթերում: Քոլեցի գործունեության թափանցիկության և հասարակությանը հասանելիության համար օգտագործվում են տարբեր հարթակներ՝ «Գավառ» հեռուստաթերթներուներ, հանրապետական պարբերականները, պաշտոնական կայքերը, սոցիալական ցանցները, ՊԴ և ուսանողական համակազմի պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի այցելությունները մարզի դպրոցներ, մասնակցություններ տարբեր փառատոնների ու մրցույթների և այլն: Դիմորդների ներգրավելու համար քոլեցը տպագրում է բուկլետներ: Նկատենք, որ քոլեցում դեռևս չի իրականացվում տեղեկատվության տարածման գործընթացի արդյունավետության վերլուծություն:

Քոլեջի զարգացման ռազմավարական ծրագրում (հիմնախնդիր 6) կանորվել է հասարակայնության հետ կապերի զարգացումը և հանրային ծրագրերում քոլեջի ակտիվ ներգրավումը: Այնուամենայնիվ, բացակայում են այդ նպատակի իրագործման արդյունավետությունն ու առաջընթացը գնահատող չափանիշները: Քոլեջը շեշտադրում է գյուղատնտեսական կազմակերպությունների, հասարակական լայն շրջանակների, հանրային կառույցների հետ գործընկերային կապերի ընդլայնման հրամայականությունը, այդուհանդերձ այս ոլորտում դեռ առկա են խնդիրներ արտաքին շահակիցների ներգրավման ուղղությամբ: Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզ դարձավ, որ արտաքին շահակիցների հետ հետադարձ կապը դեռևս բույլ է, բանի որ, ըստ քոլեջի, վերջիններս շիման և հետադարձ կապի ապահովման առումով մոտիվացված չեն: Հասարակության հետ հետադարձ կապի ձևավորման համար ԳՊԳԲ-ն նաև մշակել է հարցաթերթեր: Հարցումներն իրականացվում են ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին շահակիցների շրջանում, որով փորձ է արվում արտաքին շահակիցներին ներգրավել կրթական տարրեր գործընթացներում, սակայն վերհանված խնդրներին ընթացք չի տրվել և բացակայում են հարցումների արդյունավետության գնահատման հստակ մեխանիզմները:

Քոլեջն առավել ճկուն հետադարձ կապի միջոց է համարում Facebook սոցիալական ցանցի պաշտոնական էջը, որտեղ յուրաքանչյուր որ քոլեջի գործունեության մասին տեղեկատվություն ստանալուց բացի, կարող է կիսվել իրեն հուզող հարցի շուրջ և ստանալ համապատասխան արձագանք: Սակայն նույնը չի կարելի ասել քոլեջի պաշտոնական կայքիցի մասին, որտեղ դեռևս պատշաճ արագությամբ չի գործում այցելուների մեխանիզմները թողնելու արձագանքման մեխանիզմը: Նշենք նաև, որ այս առումով քոլեջում բացակայում են որակական վերլուծությունները: Քոլեջի կայքը հասանելի չէ օտարերկրյա շահակիցներին օտարակերպ տեղեկատվության բացակայության պատճառով:

Քոլեջն իր ռազմավարական խնդիրներից է համարում հասարակության շրջանում գիտելիքների տարածումը, նրա կրթական և մշակութային մակարդակի բարձրացումը: Սակայն հասարակությանը գիտելիքների փոխանցմանը միտված ֆորմալ մեխանիզմները բացակայում են: Այդուհանդերձ, առկա են այդ նպատակին ծառայող ոչ ֆորմալ մեխանիզմներ (հանդիպումներ, տարաբնույթ միջոցառումներ, խորհրդատվական ծառայություններ, դասընթացեր համայնքի և համայնքապատկան գյուղերի դասարանների աշակերտների համար և այլն): Այնուամենայնիվ, հասարակությանը գիտելիքների և արժեքների փոխանցման հանրային պահանջարկի ուսումնասիրություն, առկա մեխանիզմների արդյունավետության համակողմանի գնահատում չի իրականացվել:

Այսպիսով, քոլեջն ունի և ապահովում է հաշվետվողականությունը սահմանված կարգի միջոցով, քայլեր է ձեռնարկում ապահովելու համար իր գործընթացների թափանցիկությունը և հասանելությունը հասարակությանը, կիրառում է հասարակությանը գիտելիքների փոխանցման ոչ ֆորմալ մեխանիզմներ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ՝ Փորձագիտական խումբը Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշեի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջում ՊՈԱԿ-ի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 8-ի պահանջներին գնահատում է բավարար:

IX. ԱՐՏԱՎԻՌՆ ԿԱՊԵՐ ԵՎ ՄԻՋԱՋԳԱՅՆԱՑՈՒՄ

ՉԱՓԱՆԻԾ: Արտաքին կապերի միջոցով ՄՈՒՀ-ը խրախուսում է փորձի փոխանակումը և զարգացումը՝ նպաստելով հաստատության միջազգայնացմանը:

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշեի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջում իր ՌԾ-ով ամրագրված ապագայի զարգացման տեսլականում կարևորագույն բաղադրիչ է համարում քոլեջի արտաքին կապերի զարգացումը և միջազգայնացումը:

Արտաքին կապերի ամրապնդման, կրթական ծառայությունների մատուցման նպատակով կնքվել են պայմանագրեր Գավառի քաղաքապետարանի, «ՎՏԲ Հայաստան բանկ» ՓԲԸ-ի, «Բարեկամություն» ԲԲԸ-ի, «Գավառտրան» ՓԲԸ-ի, «ՇԱՀ ուսումնական կենտրոն» ՍՊԸ, «Զուլարյ» ՍՊԸ, «Զբաղվածության պետական ծառայություն», «Գավառի հաց» ԲԲԸ, Գավառի «Սննդարտ» ՍՊԸ, Գանձակ գյուղի «Ընտանեկան բիզնես» ԱԶ-ի հետ: Այս հիմնարկ-ձեռնարկություններում Քոլեջի ուսանողներն անցկացնում են արտադրական, տեխնոլոգիական և նախավարտական պրակտիկաներ:

Պրակտիկաների ընթացքում ուսանողները խորացնում են իրենց տեսական գիտելիքները, ձեռք են բերում գործնական կարողություններ և հմտություններ, աշխատանքային փորձ, որը հետազոտում հնարավորություն է տալիս նրանց աշխատանքի անցնելու այդ կազմակերպություններում:

Քոլեջը համագործակցում է գերմանական “GTZ” կազմակերպության հետ:

Համագործակցության արդյունքում դասախոսները վերապատրաստվել և սեմինարների են մասնակցել:

Փորձագիտական խումբը պարզեց նաև, որ միջազգային համագործակցության ոլորտում ԳՊԳՔ-ը չունի հստակ ձևակերպված նպատակ ու խնդիրներ իր ՌԾ-ում, միջազգայնացման համար չեն գործում արտաքին կապերի հաստատումը խրախուսող քաղաքականություն ու ընթացակարգեր:

Քոլեջը ԻՎ-ում նշում է, որ «արտաքին կապերի և միջազգայնացման համար պատասխանատու ենթակառուցվածք ՍՊԻՀ-ը առայժմ չունի», սակայն քոլոր աշխատակիցները ակտիվորեն մասնակցում են տեղական հաստատությունների հետ համագործակցության հասնելու, ինչպես նաև փորձում են համացանցից գտնել տեղեկատվություն միջազգային ծրագրերին մասնակցելու համար: Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզվեց, որ քոլեջն այս առումով խնդիր ունի լիազոր մարմնի հետ, քանի որ չի կարողանում սահմանել համապատասխան հաստիք միջազգայնացման համար պատասխանատու նշանակելու կամ ենթակառուցվածք ստեղծելու համար:

Քոլեջը համագործակցում է «World-Vision Հայաստան» միջազգային կազմակերպության հետ, որի աջակցությամբ քոլեջում և տարածաշրջանի համայնքներում կազմակերպվել են մի շարք կարճաժամկետ դասընթացներ, մասնավորապես

- Համակարգչային հմտություններ
- Ինչպես գնահատել փոքր բիզնեսը
- Խմբի կառավարում
- Էլեկտրաադեղնային եռակցում
- Բիզնես կառավարում
- Համակարգչային 3 ծրագրերի ուսուցում
- Անգլերենի եռամսյա դասընթաց
- «Կովերի, խոզերի, ոչխարների կրտսեր անասնաբույժ» թեմայով եռափուլ վերապատրաստման դասընթաց, որի շրջանակում քոլեջը ձեռք է բերել ժամանակակից սարքավորումներով հագեցած անասնաբուժական լաբորատորիա և 27 շահառու ստացել են «Կրտսեր անասնաբույժ»-ի վկայականեր:

Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզվեց, որ չկան քոլեջի միջազգային համագործակցության վերաբերյալ վերջին 3 տարիների վերլուծություններ և առհասարակ միջազգային զարգարացման որևէ օրինակ և ձեռքբերումներ, սակայն ՍՊԻՀ-ը որոշակի քայլեր է ձեռնարկում արտաքին կապերի ընդլայնման և տեղական մակարդակով համագործակցություն ընդլայնելու ուղղությամբ: Փորձագիտական խումբը պարզեց, որ քոլեջը ունի միջազգային համագործակցության բավականին լավ ծրագրեր, որոնք իրականացվում են ոչ քոլեջի նախաձեռնությամբ, այլ հանդիսանում են համապետական մակարդակով իրականացվող ծրագրեր, որտեղ քոլեջն ինքնաբերաբար ընդգրկվում է որպես գյուղատնտեսական ոլորտի կրթական հաստատություն: Զափորոշիչների պահանջներից

բխող փոխանակման ծրագրեր դասախոսների համար դեռևս չկան: Առկա է նոր կնքված փոխանակման մեկ անժամկետ պայմանագիր Գերմանիայի Ազգար ՍՊԸ Դիստելու տնտեսության հետ ուսանողների փոխանակման մասով: Պայմանագրով նախատեսված է, որ պրակտիկանտները հնարավորություն կունենան պրակտիկայի ընթացքում մասնակցել սեմինարների, պրակտիկան ավարտելու հետո կատանան վկայագիր: Պայմանագրից կարող են օգտվել միայն այն ուսանողները, որոնք գերազանց տիրապետում են գերմաներենի: Ինչպես պարզ դարձավ, փորձագիտական այցի ընթացքում, ուսանողների շարժունության համար խոշնդրությունը է նաև միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների գործունեությունը կարգավորող ՀՀ գործող օրենսդրությունը, քանի որ ուսանողը, որը մեկնում է արտասահման ուսումնառության նպատակով գրկվում է սովորելու իր անվճար տեղից, իսկ դա մարգի աղքատության պայմաններում խնդիր է:

Քոլեջի համար մեծ ձեռքբերում է «ԵՄ-ն հանուն երիտասարդության՝ հմտություններ ապագայի համար» ծրագրում ընդգրկվածությունը, որի արդյունքում քոլեջը կունենա ուսումնագիտական տնտեսություն /քոլեջն ունի ուսումնագիտական տնտեսություն վարելու փորձ/, կարող վերամշակման արտադրամաս, կհամարվի նյութատեխնիկական բազան:

Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ քոլեջի դասախոսների և ուսանողների օտար լեզուների տիրապետելը կապահովվի արտաքին կապերի ակտիվացման հետանկարներ: Օտար լեզվի մակարդակը դեռևս անբավարար է մասնագիտական դասընթացների վարման և կրթական ծրագրերի շրջանակներում ուսանողների փոխանակման համար: Ուստի պետք է անցկացնել օտար լեզվի լրացուցիչ դասընթացներ, որոնք փորձագիտական խմբի կարծիքով նպաստող գործոն կարող են հանդիսանալ քոլեջի միջազգայնացման համար: Հարկ է նշել, որ քոլեջում անցկացվել է անգլերենի եռամսյա դասընթաց, որին մասնակցել են քոլեջի ուսանողներ և մեկ դասախոս: Այն նպաստող գործոն է քոլեջի միջազգայնացման համար:

Այսպիսով, քոլեջը չունի արտաքին կապերի հաստատումը խրախուսող քաղաքականություն ընթացակարգեր, չուփ դրա համար առանձնացված ենթակառուցվածք, առաջին քայլերն է անում ուսանողների փոխանակման պայմանագրերի կնքման ուղղությամբ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ՝ Փորձագիտական խումբը Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշևի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջում ապահովման ներքին համակարգ, որը նպաստում է հաստատության բոլոր գործընթացների շարունակական բարելավմանը և որակի մշակույթի ձևավորմանը:

X. ՈՐՄԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ, ԱՊԱՇՈՎՈՒՅՔ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-Ն ունի որակի ապահովման ներքին համակարգ, որը նպաստում է հաստատության բոլոր գործընթացների շարունակական բարելավմանը և որակի մշակույթի ձևավորմանը:

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշևի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջում որակի ապահովման գործընթացները կանոնակարգելու նպատակով մշակվել են մի շարք հայեցակարգային փաստաթղթեր (ՈԱԱՀ քաղաքականություն և ընթացակարգեր և այլն): ՈԱԱՀ համակարգին առնչվող բոլոր պաշտոնական փաստաթղթերի հասանելիությունը շահակիցներին սահմանափակ է: Որակի ապահովման քաղաքականության և ընթացակարգերի արդյունավետության վերլուծություն Վրթության որակի ապահովման և ուսանողների կարիերայի աջակիցների կողմից դեռևս չի իրականացվել, իսկ դրանց ազդեցությունը չի գնահատվել: Քոլեջի ներքին շահակիցները ուսանողները, ՊԴ կազմը, համապատասխան կառուցվածքային ստորաբաժանմերի դեկանակցիները և

աշխատակազմի մնացած ներկայացուցիչները հիմնականում տեղեկացված չեն քոլեջի ՈՆԱ ձեռնարկի և դրանում ներառված դրույթներ աշխատանքների մասին: Ներկայում քոլեջում հարցումներն են դիտարկվում որպես որակի ապահովման հիմնական մեխանիզմ, որոնք անցկացվում են դասախոսների, ուսանողների և մասամբ արտաքին շահակիցների շրջանում: Սակայն այդ հարցումները պարբերական և համակարգված բնույթ չեն կրում, հստակեցված չեն դրանց նպատակները, դրանց արդյունավետությունը դեռևս գնահատված չէ: Հարցաթերթիկների տրամադրված օրինակներից հնարավոր չեր ամբողջական պատկեր ստանալ քոլեջում առկա խնդիրների և ձեռքբերումների վերաբերյալ: Քոլեջը կարևորում է և անհրաժեշտ է համարում որակի ներքին ապահովման համակարգի ներդրումը, պարբերաբար ինստիտուցիոնալ ինքնազնահատման իրականացումն՝ եվրոպական շափորոշիչների պահանջներին համապատասխան:

Քոլեջի որակի ներքին ապահովման գործընթացների կառավարման համար տրամադրում է մարդկային, նյութական և որոշ ֆինանսական ռեսուրսներ:

Այցի ընթացքում փորձագիտական խմբի կողմից ՈԱ բաժնի գործունեության պայմանների, կաղորային ապահովվածության վիճակի դիտարկումները փաստեցին, որ ներկայում ՈՆԱ պատասխանատուն ապահովված է անհրաժեշտ գրասենյակային տեխնիկայով, կահույքով և նյութական ռեսուրսներով: Զարկ է նշել, որ ՈՆԱ բաժնի աշխատակիցների կատարողականի գնահատում և կարիքների վերհանում չի իրականացվում, համապատասխանաբար այդ գործընթացներից բխող հատուկ վերապատրաստումներ չեն իրականացվում: Ավելին, այդ պարտականությունները դրված են փոխտնօրենի վրա, որով ՈԱ պատասխանատուն և համակարգը զրկվում են ինքնուրուցնությունից և գնահատման հնարավորությունից: Բացի այդ փոխտնօրենի գերծանրաբեռնվածությունը իր հիմնանկան պարտականությունների կատարման ուղղությամբ խոշնդրությունը են հանդիսանում ՈՆԱ գործառույթները պատշաճ կերպով իրականացնելու համար: Փորձագիտական այցի պահին լիազոր մարմինը դեռևս չեր նախատեսում հաստիք որակի պահովման նպատակով:

Քոլեջի կազմակերպական կառուցվածքի սխեմայում այս կառույցը առանձնացված է և անմիջական ենթակայություն չունի տնօրենին, որը ևս փաստում է կառույցի ինքնուրուցնության պակասի մասին:

Քոլեջը կարևորում է որակի ապահովման գործընթացներում ուսանողների և այլ շահակիցների ներգրավվածությունը: Ներքին շահակիցների ներգրավվածությունն որակի ապահովման գործընթացներում սահմանված է ՈՆԱ ընթացակարգերում: Ներքին շահակիցներին որակի ներքին ապահովման գործընթացներում ներգրավման և հետաղարձ կապի ապահովման հիմնական մեխանիզմը հարցումներն են, որոնք չեն կազմակերպվում շրջափուլային ձևով: Զարկ է նշել նաև, որ հարցումների արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ վերլուծություններ չկան: Զարցումների կազմակերպման և անցկացման, տվյալների հավաքագրման ու մշակման, արդյունավետության գնահատման գործընթացներն ապահովված չեն հստակ մեթոդանությամբ: Ուսանողության ներկայացուցիչներ ընդունված են Կառավարման խորհրդում, տնօրինական խորհրդում, ինչպես նաև ինքնակերլուծության խմբում: Արտաքին շահակիցների ներգրավվածությունն որակի ապահովման գործընթացներում համակարգված բնույթ չի կրում: Արտաքին շահակիցների շրջանակներում իրականացվում են շրջանավարտների մասնագիտական որակից գործառումների բավարարվածության հարցումներ: Ընդհանուր առմամբ, որակի ապահովման հիմնական գործընթացներին ներքին և արտաքին շահակիցների մասնակցության մեխանիզմները հստակ չեն գործում: ՈՆԱ պատասխանատուն չի վերլուծում շահակիցների մասնակցության աստիճանը որակի ապահովման գործընթացներին և դրա արդյունավետությունը:

Քոլեջում որակի ապահովման համակարգը դեռևս ձևավորման փուլում է: Որակի ապահովման համակարգի մշտադիտարկում և գնահատում դեռևս չի իրականացվել: Որակի

ապահովման քաղաքականության և ընթացակարգերի մշակման նպատակով իրականացվել է ոչ թիրախային բենշմարքինզ, որն ամբողջական չէ: Քոլեջը կարևորում է որակի շարունակական բարելավումն որպես իր քաղաքականության կարևորագույն սկզբունք (ՌԾ, հիմնախնդիր 2), սակայն չունի համակարգի պարբերաբար վերանայման մեխանիզմներ և գործիքներ: Քոլեջի որակի ապահովման համակարգն ամբողջապես ձևավորված չէ և դեռևս չի իրականացրել իր գործունեության արդյունավետության գնահատում: ԴԻԳԲ շրջափուլը դեռևս ամբողջովին չի գործում:

Տվյալների հավաքագրման, արդյունքների վերլուծման, տարածման և կառավարման գործընթացները համակարգված կերպով չեն իրականացվում: Քոլեջում ինստիտուցիոնալ համընդհանուր մոտեցում չկա: Առանձին ստորաբաժանումների ներառման գործընթացը կանոնակարգվում է, սակայն տարբեր ստորաբաժանումների միջև տեղեկատվության տարածման և կառավարման մեխանիզմները հստակ չեն: Արտաքին գնահատման նպատակով ներկայացված ինստիտուցիոնալ կարողությունների ինքնավելուծությունը նկարագրական է, բացակայում է վերլուծական մոտեցումը: Արտաքին գնահատման նպատակով ինստիտուցիոնալ մակարդակում տեղեկատվության հավաքագրման առաջին փորձը կատարվել է վերոնշյալ ինքնավելուծության ժամանակ:

Որպես ներքին և արտաքին շահակիցներին տեղեկատվության տրամադրման մեխանիզմներ քոլեջը նշում է տնօրենի տարեկան հաշվետվությունը, որում գետեղված են ուսումնական, վարչական կառույցների գործունեության հիմնական արդյունքներն, ինչպես նաև ամբիոնների և այլ ստորաբաժանումների հաշվետվությունները: Կրթության որակի վերաբերյալ ներքին և արտաքին շահակիցների բավարարվածության վերաբերյալ հարցումների տվյալները կամ վերլությունները չեն տրամադրվում ամբիոններին: Ներքին և արտաքին շահակիցների համար քոլեջի գործունեության թափանցիկությունն ապահովելու համար քոլեջը չի կարևորում տեղեկատվական համակարգերի առկայությունը:

Քոլեջի պաշտոնական կայքում մասամբ հրապարակվում է քոլեջում առկա մասնագիտությունների, գործող կրթական ծրագրերի, ընդունված որոշումների և այլնի մասին տեղեկատվություն: Կրթական ծրագրերի և քոլեջի որակի ապահովման գործընթացների վերաբերյալ հաշվետվությունները դեռևս հասանելի չեն շահակիցներին:

Այսպիսով, քոլեջն ունի որակի ապահովման բաղաքանություն, սակայն այն չունի հստակ ընթացակարգեր, դրա իրազորման համար անհրաժեշտ մեխանիզմներ և գործիքներ, տրամադրված չեն մարդկային, նյութական և ֆինանսական ռեսուրսներ, ներքին և արտաքին շահակիցները իրազեկված չեն որակի ապահովման գործընթացների վերբերյալ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ՝ Փորձագիտական խումբը Գավառի ակադեմիկոս Ա. Թամամշեկի անվան պետական գյուղատնտեսական քոլեջ ՊՈԱԿ-ի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը շափանիշ 10-ի պահանջներին գնահատում է անբավարար:

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ ԸՍՏ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ

ՉԱՓԱՆԻՇ	ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
1. Առաքելություն և նպատակներ	Բավարար
2. Կառավարում և վարչարարություն	Բավարար
3. Մասնագիտության կրթական ծրագրեր	Բավարար
4. Ուսանողներ	Բավարար
5. Պրոֆեսորադասախոսական ուսումնաօժանդակ կազմ	Անբավարար
6. Հետազոտություն և զարգացում	Անբավարար
7. Ենթակառուցվածք և ռեսուրսներ	Բավարար
8. Հասարակական պատասխանատվություն	Բավարար
9. Արտաքին կապեր և միջազգայնացում	Անբավարար
10. Որակի ներքին ապահովման համակարգ	Անբավարար

Տիգրան Խաչատրյան

24.01.2020

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՓՈՐՉԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՆՔՍԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ

Տիգրան Մարտինի Խաչատրյանը 2011թ. ավարտել է ՀՊՄՀ պատմության և իրավագիտության ֆակուլտետի «Պատմություն» բաժնի բակալավրիատը, իսկ 2013թ. նույն բաժնի մագիստրատուրան: 2013-2017թթ. առվորել է նույն բաժնի ասպիրանտուրայում՝ համաշխարհային պատմություն մասնագիտությամբ (Է 002): 2013-2015թթ. աշխատել է ՀՊՄՀ պատմության և իրավագիտության ֆակուլտետի դեկանի օգնական: 2009-2015թթ. ընթացքում երկու անգամ ընդրվել է նույն ֆակուլտետի ուսանողական խորհրդի նախագահ: 2016-2017թթ. աշխատել է ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրում որպես Կրթության որակի ապահովման խմբի առաջատար մասնագետ: 2017թ.-ից առ այսօր աշխատում է ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրում որպես կրթության որակի ապահովման բաժանմունքի պետ, ունի ոստիկանության ավագ լեյտենանտի կոչում: Մասնակցել է միջին մասնագիտական կրթության որակի բարձրացման հարցերին նվիրված մի շարք համաժողովների: 2018թթ.-ին մասնակցել է «Որակի ներքին ապահովումը ՀՀ մասնագիտական կրթության ոլորտում» թեմայով Ֆորումին: 2017թ.-ից փորձագետ է ՀՀ միջին մասնագիտական կրթություն իրականացնող հաստատությունների հավատարմագրման գործընթացներում: 2019թ. համակարգել է ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման գործընթացը:

Ռոլֆ Օբրոն Կուտենրուլը 1980թ. ավարտել է Գերմանիայի U. Հանովերի համալսարանը՝ այգեգործական գիտությունների մասնագետի որակավորմամբ՝ պաշտպանելով դիսերտացիան "Բույսերի սնուցում" թեմայով: 1980-1984 թթ եղել է ասպիրանտուրայի ուսանող Հանովերի համալսարանում, 1983-ից Գերոզ Օգոստոս համալսարանում, Գյուտինգեն, Գերմանիա: 1984թ ստացել է զյուղատնտեսական գիտությունների դոկտորի աստիճան: 1984-1987թթ. աշխատել է Գյուտինգենի Գերոզ Օգոստոսի անվան «Գյուղատնտեսական բիմիայի ինստիտուտ»-ում որպես ավագ մասնագետ: 1985 - 1986 թթ. հետղոկտորական ուսումնասիրություններ է անցկացրել Փուրդուի համալսարանում, արևմտյան Լաֆայետ, Ինդիանա, ԱՄՆ: 1987-1991 թթ. աշխատել է որպես հետազոտող, դաշտային փորձարկումների դեկավար BASF SE (զյուղատնտեսական հետազոտական կենտրոն) ընկերության բույսերի պաշտպանության մասնաճյուղում, Լիմֆուրգերիոֆ, Գերմանիա: 1991-1992 աշխատել է որպես ավագ մասնագետ Բույսերի սնուցման ինստիտուտում, Սյունիեն-Ռեյնենտեֆան տեխնիկական համալսարան, Գերմանիա: 1992-1999 աշխատել է Großbeeren/Erfurt V.-ում (Բանջարեղենային և դեկորատիվ մշակաբույսերի ինստիտուտ,) մինչև 10/1998 թ.-ը՝ նույն ինստիտուտում՝ որպես գիտական գծով դեկավար: 1999-2004 թթ. աշխատել է Լանդշաֆտի և հողօգտագործման հետազոտությունների կենտրոնում, (ZALF) Սյունիեններուրգ, Գերմանիա, 1999-2004թթ. Եղել է հրավիրված գիտնական Գրիֆին Քեմքուս Վրացական Համալսարանում: 2004-2011թթ. աշխատել է Lufa Restock լաբորատորիայում որպես տնօրեն՝ իրականացնելով խորհրդատվական, հետազոտական աշխատանքներ, նույն թվականներին աշխատել է Ռուսուկի համալսարանում որպես դասախոս: 2011 թ.-ից որպես խորհրդատու զբաղվել է անհատ ձեռներցությամբ (www.agrarknowhow.com): Նույն թվականից որպես հրավիրված դասախոս դասավանդել է Ռուսուկի համալսարանում: 2013-2015 թթ. աշխատել է LAND-DATA Eurosoft-ում որպես LDE ակադեմիայի դեկավար, խորհրդատու, դասընթացավար: 2015-2019թթ. Գերմանական ակադեմիական փոխանակման ծրագրի (DAAD) շրջանակներում որպես բույսերի սնուցման դասընթացի հրավիրված դասախոս (Երկարաժամկետ) աշխատել է Ղրղզստանի պետական համալսարանի ազրոնոմիայի և անտառատնտեսության

Ոռոգ Սերուժանի Հարությունյանը 1992թ.-ին ավարտել է Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական ինստիտուտի «Մանկավարժություն և տարրական ուսուցման մեթոդիկաներ» ֆակուլտետը: 2015թ.-ին ավարտել է Երևանի զրոսաշրջության, սպասարկման և սննդի արդյունաբերության հայ-հունական բոլեղի «Հանրային սննդամթերքի տեխնոլոգիա» մասնագիտությունը: 1991-2000թ աշխատել է Արմավիրի մարզի Լուկաշին գյուղի միջնակարգ դպրոցում որպես դասվար և հայոց լեզվի և հայ գրականության ուսուցիչ: 2000թ.-ից աշխատում է Արմավիրի պետական ինդուստրիալ մանկավարժական բոլեղում, 2016թ.-ից բոլեղի ուսումնական մասի վարիչ, 2018թ.-ից ուսումնական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալ:

Էթերա ՍԵՐՅՈԺԱՅԻ Խաչատրյանը 1997թ.-ին ավարտել է Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական ինստիտուտի Կենսաբիոմիա ֆակուլտետի լրիվ դասընթացը, Կենսաբանություն և Էկոլոգիա մասնագիտությամբ: 2007թ.-ից մինչև 2009թ. աշխատել է Երևանի պետական գյուղատնտեսական բոլեզում որպես դասախոս: 2009թ.-ից մինչև 2017թ.-ը Երևանի պետական գյուղատնտեսական բոլեզի ուսումնական գծով փոխառորեն: 2017թ.-ից մինչ օրս ՀԱԱՀ Ա. Ե.Քոջիկյանի անվան գյուղատնտեսական բոլեզի փոխառորեն: Համատեղությամբ՝ ՀԱԱՀ-ի Ազրոնոմիական ֆակուլտետի Կենսաբանության և կենսատեխնոլոգիաների ամբիոնի ասիստենտ:

Գյայանե Արմենի Վարդանյանը սովորում է Արարատի տարածաշրջանային պետական քոլեջի «Հաշվապահական հաշվառում» բաժնի III կուրսում: 2016-2017թթ. եղել է Արևշատի միջնակարգ դպրոցի Աշակերտական Խորհրդի նախազահ: 2017-2020թթ. ընդգրկված է եղել Արարատի տարածաշրջանային պետական քոլեջի Ուսանողական Խորհրդի կազմում: 2018-2019թթ. մասնակցել է Բրիտանական Խորհրդի կողմից կազմակերպած «Անգլերենի» և «Հաղորդակցման հմտություններ» կարճաժամկետ դասընթացների: Նույն թվականին վերապատրաստվել եմ ՈԱԱԿ-ում և ստացել ուսանող-փորձագետի որակավորում: 2019 թվականին մասնակցել է Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանում «ՄԿՌ-գրքատու երկխոսություն. համատեղ ուսումնական գործության բանաձեռ» խորագրով համաժողովին և Հայուսական համալսարանում տեղի ունեցած «Որակավորումների արժանահավատ շնորհում» թեմայով համաժողովին:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ

16.01.2020թ.-18.01.2020թ.

	16.01.2020թ.	Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Հանդիպում քոյեցի տնօրենի հետ	09:00	09:30	30 րոպե
2.	Հանդիպում քոյեցի Խորհրդի կազմի հետ	09:40	10:10	30 րոպե
2.	Հանդիպում քոյեցի փոխտնօրենների հետ	10:20	11:00	40 րոպե
3.	Հանդիպում ինքնավերլուծություն իրականացրած աշխատանքային խմբի ներկայացուցիչների հետ (8-10 մասնակից)	11:10	11:50	40 րոպե
4.	Հանդիպում ուսումնաօժանդակ կառույցների աշխատակիցների հետ /հաշվապահ, գնումների համակարգող, կաղըերի տեսուչ, գրադարանի վարիչ/	12:00	12:40	40 րոպե
5.	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի քննարկումներ	12:50	13:50	60 րոպե
6.	Հանդիպում շրջանավարտների հետ (8-12 շրջանավարտ)	14:00	15:00	60 րոպե
7.	Հանդիպում գործատուների հետ (8-12 գործատու)	15:10	16:10	60 րոպե
8.	Փաստաթղթերի ուսումնախրություն և փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում	16:20	18:00	100 րոպե

	17.01.2020թ.	Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Հանդիպում ամբիոնների վարիչների հետ	09:00	10:00	60 րոպե
2.	Հանդիպում դասախոսական կազմի հետ (8-12 դասախոս)	10:10	11:10	60 րոպե
3.	Այցելություն ամբիոններ և փաստաթղթերի ուսումնասիրություն	11:20	12:20	60 րոպե
4.	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի քննարկումներ	12:30	13:30	60 րոպե
5.	Հանդիպում որակի ապահովման հանձնաժողովի անդամների հետ	13:40	14:40	60 րոպե
6.	Հանդիպում կարիերայի պատասխանատուի հետ	14:50	15:40	50 րոպե
6.	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում	15:50	17:00	140 րոպե

	18.01.2020թ.	Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Հանդիպում ուսանողական խորհրդի անդամների հետ (8-12 ուսանող)	09:00	10:00	60 րոպե
2.	Հանդիպում ուսանողների հետ (առկա, 8-12 ուսանող)	10:10	11:10	60 րոպե
3.	Այցելություն քոյեցի Sky ակումբներ	11:20	12:20	60 րոպե

4.	Ընդմիջում	12:30	13:30	60 րոպե
5.	Բաց հանդիպում փորձագիտական խմբի հետ	13:40	14:10	30 րոպե
6.	Ուսուլսների դիտարկում (լսարաններ, մարզասրահներ, լաբորատորիաներ, կաբինետներ, գրադարան, բուժվետ, բուժետ)	14:30	15:30	60 րոպե
8.	Հանդիպում փորձագիտական խմբի կողմից ընտրված կազմի հետ	15:40	16:20	40 րոպե
9.	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում	16:30	17:30	60 րոպե
10.	Ամփոփիչ հանդիպում քոլեցի տնօրենի հետ	17:40	18:00	20 րոպե

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ

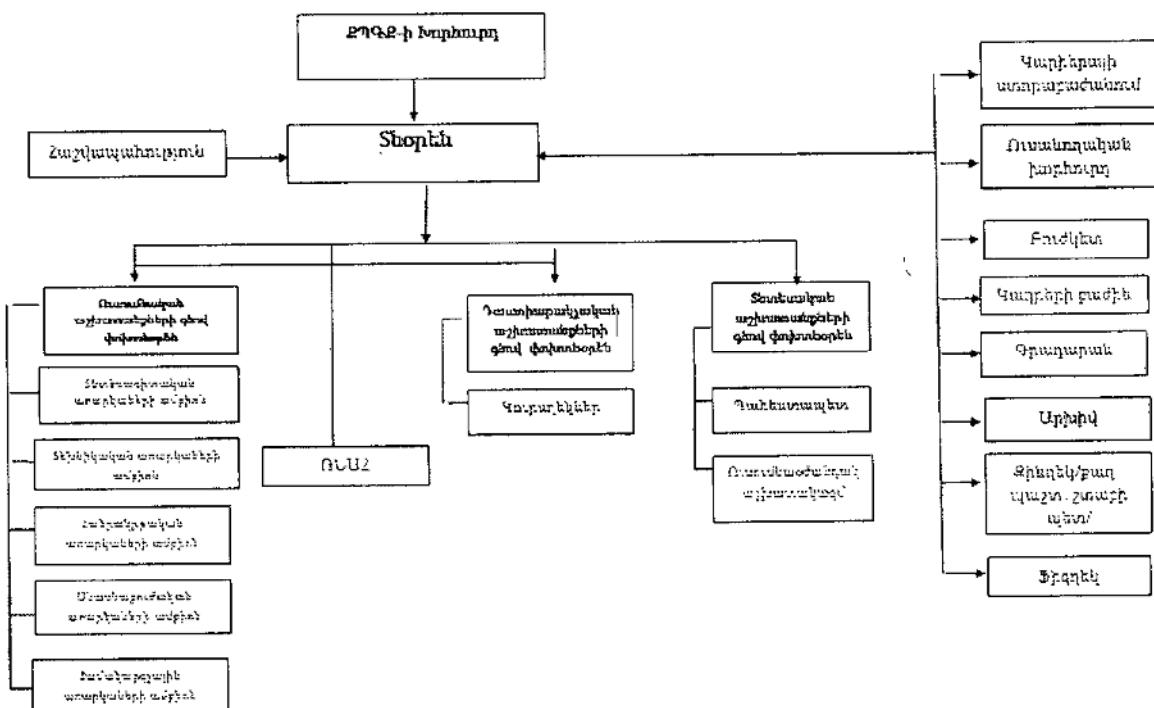
N	ՓԱՍՏԱԹՂԹԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	ՉԱՓԱՆԻՇ
1.	Կառավարման խորհրդի արձանագրություններ	2
2.	Տնօրինական խորհրդի արձանագրություններ	2
3.	Ուսումնամեթոդական խորհրդի արձանագրություններ	2
4.	Ամբիոնների արձանագրություններ	3
5.	Ուսանողական խորհրդի արձանագրություններ	4
6.	ՈԾ ժամանակացույց-պլան	2
7.	Պաշտոնի նկարագրեր	5
8.	Հաստիքացուցակ	5
9.	Տարիքիկացիոն ցուցակ	5
10.	Կարճաժամկետ պլաններ	2
11.	Ստորաբաժանումների հայտեր	7
12.	Հարցաթերթիկներ	10
13.	Մեթոդական գեկուցներ	3
14.	Բաց դասերի պլաններ	3
15.	Դասալսումների թերթիկներ	3
16.	Սոդուների գնահատման փաթեթներ	3
17.	Սանսագիտական կրթական ծրագրեր	3
18.	Կարիերայի պատասխանատուի կատարած հարցումներն ու վերլուծությունները	

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՈԵՍՈՒՐՆԵՐ

1. Հայրաններ
  2. Ուսումնական կարինետներ
  3. Համակարգչային լսարաններ
  4. Անսանաբուժության լաբորատորիա
  5. Վենսաբանության և քիմիայի լաբորատարիա
  6. Մարզադաշտ
  7. Բուժկետ
  8. Հանդիսությունների սրահ
  9. Կարիերայի պատասխանատուի աշխատասենյակ
  10. ՈԱ պատասխանատուի աշխատասենյակ
  11. Գրադարան և արխիվ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ՄՈՒՀ-Ի ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

ԳԱՎԱՆՔ ՄԱԿԱՐԵՒՄԻԴՐՈՒ և ԹԱՍՏԱՇԵՎ անգամ ՊԵՏԱԿԱՆ ԶՅՈՒՂԱՏԵԽՈՒՄ ԲՈՒՋ ՊՈԽ-Ի ԿԱՎԱՐԱԿԵՐՊԱԿԱ
ԿԱՆՈՆԻՑԴՐՈՒ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

1. ԳՊԳՔ- Գավառի պետական գյուղատնտեսական քոլեջ
2. ԳՊՀ - Գավառի պետական համալսարան
3. ԻՎ- ինքնավերլուծություն
4. ՄԿԾ - մասնագիտության կրթական ծրագիր
5. ՄԿՈՒԶԱԿ - Մասնագիտական կրթության և ուսուցման զարգացման ազգային կենտրոն
6. ՄՈՒՀ- մասնագիտական ուսումնական հաստատություն
7. ՊԴ կազմ - պրոֆեսորադասախոսական կազմ
8. ՈԱՇ - որակավորումների ազգային շրջանակ
9. ՈԱ մեխանիզմներ - որակի ապահովման մեխանիզմներ
10. ՈՆԱ - որակի ներքին ապահովում
11. ՈՆԱՀ - որակի ներքին ապահովման համակարգ
12. ՈԾ - ուսումնավարական ծրագիր
13. ՈւԽ - ուսանողական խորհուրդ
14. ՈւՕ - ուսումնաօժանդակ կազմ